

Opinnäytetyö (AMK)

Liiketalouden koulutusohjelma

Taloushallinto

2018

Roosa Tilander

VAROJEN NOSTO OSAKEYHTIÖSTÄ

– Pienosakeyhtiön osinko-opas

Roosa Tilander

VAROJEN NOSTO OSAKEYHTIÖSTÄ

- Pienosakeyhtiön osinko-opas

Tämän opinnäytetyön aiheena on varojen nosto osakeyhtiöstä. Työssä tutkittiin omistajayrittäjän tapoja nostaa varoja yhtiöstään ja niiden verotusta, menettelyä voitonjakotilanteessa sekä palkan ja osingon edullisuutta kokonaisveroasteen kannalta. Työn tavoitteena oli tehdä tiivis osinko-opas pienosakeyhtiöiden omistajayrittäjille. Työ tehtiin toimeksiantona maskulaiselle auktorisoidulle tilitoimistolle.

Työn teoriaosassa käsitellään yksityistä osakeyhtiötä yhtiömuotona sekä eri varojennostotapoja, pääpaino on osingonjaossa. Pääasiallisia lähteitä olivat Verohallinnon ohjeet, alan kirjallisuus sekä lainsäädäntö. Työn empiirisessä osassa hyödynnettiin kolmen esimerkkiyrityksen tilinpäätöstietoja, joiden pohjalta laskettiin, missä suhteessa omistajayrittäjien kannattaisi nostaa osinkoa ja palkkaa kuluvana vuonna. Laskelmat tehtiin Microsoft Excel-taulukkolaskentaohjelmassa ja apuna käytettiin Profit Hunter- verosuunnitteluohjelmaa, jotta voitiin varmistua laskelmien oikeellisuudesta.

Toimeksiantajalle tehtiin osinko-opas, missä käsiteltiin olennaisimmat asiat osingonjaosta. Oppaassa käsitellään muun muassa jakokelpoisia varoja, osakeyhtiön nettovarallisuuden ja matemaattisen arvon laskemista sekä osingon verotusta. Oppaan loppuun lisättiin myös neuvoja palkan ja osingon määrästä. Opasta jaetaan toimeksiantajan asiakasyrittäjille ja se toimii yrittäjien apuna osingonjakoon liittyvien asioiden hahmottamisessa.

Tutkimuksen tuloksena voidaan todeta, että lähtökohtaisesti yrittäjän kannattaa nostaa huojennettu pääomatulo-osinko ja palkkaa sen verran, että sen kokonaisveroaste on 20 %. Palkan ja osingon vertailussa on kuitenkin todella monta vaikuttavaa tekijää, joten yksiselitteistä ratkaisua jokaiselle yritykselle ei ole. Vertailu on siis aina tehtävä tapauskohtaisesti.

ASIASANAT:

listaamaton osakeyhtiö, varojennosto, omistajayrittäjä, osinko, palkka, kokonaisveroaste, verotus

Roosa Tilander

WITHDRAWING FUNDS FROM LIMITED COMPANY

–Dividend Guide for a Small Limited Liability Company

The subject of this thesis is withdrawing funds from a limited company. The aim was to study different ways for an entrepreneur to withdraw funds and the process of distributing dividends. The aim was also to find the most profitable relation to drawing salaries and distributing dividends in terms of the total tax ratio. The main objective of this thesis was to create a concise guide to distribute dividend for the owner entrepreneurs of small limited companies. This thesis was made as an assignment for an authorized accounting agency located in Masku.

In the theory section, a private limited company is discussed as a company form. In addition, different ways of withdrawing funds and their taxation are presented, focusing mainly on distribution of dividends. The theoretical base was collected by using qualitative methods. The main sources were legislation, literature and guidelines of the tax administration.

In the empirical section, the financial statements of three exemplary companies were used to calculate the most profitable relation between salary and dividend. To confirm the accuracy of the calculations, the calculations were made in Microsoft Excel spreadsheet and double-checked in a tax planning software Profit Hunter.

The accounting agency was provided with a dividend guide that addressed the most important issues on distribution of dividends. For example, distributable funds, counting net assets and mathematical value of shares and the taxation of dividends were included in the guide. The guide will be given to the accounting agency's clients and it will help entrepreneurs understand more about distributing dividends.

It can be concluded that an entrepreneur should withdraw funds as salary equal to 20 % in total tax ratio and distribute dividends equal to 8 % of the mathematical value of shares but less than 150 000 euros. However, there is no clear solution for every company, since there are several factors affecting the comparison of salary and dividend. Therefore, the comparison must always be done on a case-by-case basis.

KEYWORDS:

private limited company, withdrawing of funds, owner entrepreneur, dividend, salary, total tax ratio, taxation

SISÄLTÖ

KÄYTETYT LYHENTEET	6
1 JOHDANTO	7
2 YKSITYINEN OSAKEYHTIÖ YHTIÖMUOTONA	9
2.1 Osakeyhtiön keskeiset periaatteet	9
2.2 Osakeyhtiön oman pääoman rakenne	10
2.3 Osakeyhtiön verotus	10
3 VAROJEN NOSTO OSAKEYHTIÖSTÄ	12
3.1 Omistajayrittäjän palkka	12
3.1.1 Yrittäjän eläkevakuutus	12
3.1.2 Palkka	13
3.1.3 Ansiotuloista tehtävät vähennykset	14
3.1.4 Luontoisedut ja verovapaat henkilökuntaedut	15
3.2 Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	16
3.3 Osakaslaina	18
3.4 Laiton varojenjako	19
4 OSINGONJAKO	21
4.1 Osingonjaon päätös	21
4.2 Osakeyhtiön nettovarallisuus	22
4.3 Osakkeen matemaattinen arvo	26
4.4 Osingonjaon verotus	28
4.5 Peitelty osinko	31
5 PALKKAA VAI OSINKOA?	33
5.1 Nettovarallisuuden vaikutus osingon verotukseen	33
5.2 Palkan 20 % kokonaisveroasteen hyöty.	35
5.3 Vertailulaskelmat	36
5.4 Yritys A: palkan ja osingon vertailu	38
5.5 Yritys B: palkan ja osingon vertailu	39
5.6 Yritys C: palkan ja osingon vertailu	41
6 OPPAAN LAATIMINEN	43

7 JOHTOPÄÄTÖKSET	45
LÄHTEET	48

LIITTEET

Liite 1. Valtion tulovero YEL-vakuutetun palkasta.
 Liite 2. Pienosakeyhtiön osinko-opas.

KAAVAT

Kaava 1. Yritys A:n nettovarallisuus.	24
Kaava 2. Yritys A:n osakkeen matemaattinen arvo.	26
Kaava 3. Yritys C:n osakas X:n osakkeiden yhteenlaskettu matemaattinen arvo.	27
Kaava 4. Yritys C:n osakas X:n osakkeiden yhteenlasketun matemaattisen arvon oikaisu.	28

KUVAT

Kuva 1. Listaamattomasta yhtiöstä saadun osinkotulon verotus. (muokattu Verotieto Oy 2018, 98)	29
--	----

TAULUKOT

Taulukko 1. Valtion tuloveroasteikko 2018. (Verohallinto 2017b)	13
Taulukko 2. Yritys A:n tase ajalta 1.1.2017-31.12.2017.	23
Taulukko 3. Yritys B:n tase ajalta 1.1.2017-31.12.2017.	25
Taulukko 4. Yritys B:n päätös kiinteistöverotuksesta.	25
Taulukko 5. Esimerkkiyritysten nettovarallisuudet.	26
Taulukko 6. Esimerkkiyritysten osakkeen matemaattiset arvot.	26
Taulukko 7. Esimerkkiyritysten osakkaiden yhteenlasketut matemaattiset arvot.	28
Taulukko 8. Jako pääoma- ja ansiotuloon, kun osinko ylittää 150 000 euroa sekä on yli 8 % osakkeiden matemaattisesta arvosta. (muokattu Tomperi 2018, 51)	30
Taulukko 9. Nettovarallisuuden vaikutus osingon verotukseen, ei palkkaa.	33
Taulukko 10. Nettovarallisuuden vaikutus osingon verotukseen, 15 000 euroa palkkaa.	34
Taulukko 11. Palkan 20 % kokonaisveroasteen hyöty	35
Taulukko 12. Yritys A:n palkan ja osingon vertailu.	38
Taulukko 13. Yritys B: palkan ja osingon vertailu.	39
Taulukko 14. Yritys C: palkan ja osingon vertailu.	41

KÄYTETYT LYHENTEET

ArvL	Laki varojen arvostamisesta verotuksessa 22.12.2005/1142
HE	Hallituksen esitys
OYL	Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624
SVOP	Sijoitettu vapaa oma pääoma
TVL	Tuloverolaki 30.12.1992/1535
YEL	Yrittäjän eläkelaki 22.12.2006/1272

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön aiheena on pienen osakeyhtiön omistajayrittäjän mahdollisuudet nostaa varoja yhtiöstään. Työssä tutkitaan eri nostotapoja sekä niiden verotusta pääpaino on osingonjaossa. Opinnäytetyön tavoitteena on luoda selkeä ja kattava osinko-opas toimeksiantaja-tilitoimistolle ja sen asiakkaille.

Opinnäytetyön toimeksiantaja on pieni maskulainen auktorisoitu tilitoimisto, jonka asiakaskunta koostuu suurimmaksi osaksi pienistä perheyrittäjistä. Taloushallinnon automatisoitumisen myötä tilitoimistojen odotetaan yhä enemmän tarjoavan henkilökohtaista neuvontaa yrittäjälle. Yrittäjät eivät saa monesta paikasta apua, joten neuvoja kaivatesaan he kääntyvät usein kirjanpitäjänsä puoleen.

Verosuunnittelu on tärkeä osa yrityksen toimintaa, sillä oikean varojennostotavan myötä voidaan säästää huomattavia summia tuloveroissa. Verosuunnittelu on läsnä koko yrityksen toiminnan ajan, heti yhtiömuodon valinnasta asti. Osingon verotuksesta on kuitenkin tullut niin monimutkaista, että yrittäjän on nykyään hankalaa ymmärtää sitä. Yrittäjä luottaa tässä kohtaa kirjanpitäjän verosuunnitteluun ja laskelmiin. Yrittäjän olisi kuitenkin tärkeää tietää esimerkiksi, miten osingonjakotilanteessa tulee menetellä, miten nettovarallisuus lasketaan ja miten hänen saamaansa osinkoa verotetaan.

Näistä syistä päädyttiin tekemään osinko-opas, mitä voi jakaa niille yrittäjäasiakkaille, jotka työskentelevät osakeyhtiössä. Oppaan tulisi olla mahdollisimman helppolukuinen ja tiivis tietopaketti, jotta asiakas jaksaisi siihen perehtyä ja hyötyisi siitä mahdollisimman paljon.

Osingonjaon lisäksi opinnäytetyössä käsiteltäviä varojen nostotapoja ovat YEL- osakkaan palkka, luontoisedut ja verovapaat edut, varojen jako sijoitetusta vapaasta oman pääoman rahastosta sekä osakaslaina. Opinnäytetyöstä rajattiin pois osakeyhtiölain mukaisista varojenjakotavoista omien osakkeiden hankkiminen ja lunastaminen sekä osakepääoman alentaminen, sillä nämä eivät kuulu tyypillisimpiin pienen osakeyhtiön varojen nostotapoihin. Lisäksi työn ulkopuolelle jätettiin yhtiön purkaminen, sillä työssä perehdytään toiminnassa oleviin yhtiöihin. Vapaan oman pääoman rahastoista käsitellään vain SVOP-rahastoa, sillä muut rahastot ovat pienissä osakeyhtiöissä harvinaisia.

Opinnäytetyössä käsitellään vain listaamattomia yhtiöitä, eli yhtiöitä, joita ei ole julkisesti noteerattu. Listatut yhtiöt rajattiin pois, koska toimeksiantajalla ei ole asiakkaanaan yhtiäkään pörssinoteerattua yhtiötä. Lisäksi työssä osakkaalla tarkoitetaan osakeyhtiössä työskentelevää omistajayrittäjää.

Opinnäytetyössä pyritään vastaamaan seuraaviin kysymyksiin:

- Mitä eri mahdollisuuksia osakkaalla on nostaa varoja ja miten niitä verotetaan?
- Miten osakeyhtiön tulee menetellä varojenjakotilanteessa?
- Milloin on kannattavampaa nostaa palkkaa, milloin osinkoa?

Työn alussa tutkitaan osakeyhtiötä yhtiömuotona, varojen nostotapoja ja niiden verotusta. Työn keskeisimpiä lähteitä ovat osakeyhtiölaki, Verohallinnon ohjeet sekä alan ammattikirjallisuus. Opinnäytetyön toiminnallisessa osassa tehdään laskelmia, joissa vertaillaan palkan ja osingon edullisuutta kolmen esimerkkiosakeyhtiön tilinpäätöstietojen pohjalta. Laskelmia varten pyrittiin valitsemaan erikokoisia yrityksiä, jotta tulokset olisivat mahdollisimman monipuoliset. Opinnäytetyön oheen laaditaan osinko-opas, jonka lähteenä käytetään opinnäytetyötä.

2 YKSITYINEN OSAKEYHTIÖ YHTIÖMUOTONA

Osakeyhtiö on Suomessa yleisin yritysmuoto, sillä kaupparekisterissä oli tämän vuoden alussa rekisteröitynä 270 553 osakeyhtiötä, eli noin 40 prosenttia kaikista rekisteröidyistä yrityksistä (Patentti- ja rekisterihallitus 2018a).

Yksi osakeyhtiömuodon merkittävimmistä vahvuuksista on osakeyhtiön ja sen osakkeenomistajan erillinen verokohtelu. Osakeyhtiön ja osakkaan verotus on mutkikasta, mutta verosuunnittelun onnistuessa kokonaisverorasitus on edullisempi kuin muissa yritysmuodoissa. (Viitala 2014, 22)

2.1 Osakeyhtiön keskeiset periaatteet

Osakkaat eivät vastaa henkilökohtaisesti yhtiön velvoitteista, koska osakeyhtiö on itsenäinen oikeushenkilö (OYL 1:2§). Osakkaat ovat kuitenkin vastuussa niistä velvoitteista, joihin he ovat sitoutuneet ennen yhtiön merkitsemistä kaupparekisteriin sekä antamistaan vakuuksista yhtiön ottamiin lainoihin (Verohallinto 2015a).

Osakeyhtiölain mukaan osakeyhtiön osakkeet tuottavat lähtökohtaisesti samat oikeudet, mutta yhtiöjärjestyksessä voidaan kuitenkin määrätä esimerkiksi äänimäärältään toisistaan poikkeavista osakkeista (OYL 1:7 §; OYL 3:1 §). Ellei laissa tai yhtiöjärjestyksessä määrätä toisin, osakeyhtiön päätökset tehdään osakkeenomistajien antamien äänten enemmistöllä (OYL 1:6 §).

Osakeyhtiön toiminnan tarkoituksena on tuottaa voittoa osakkeenomistajille. Tämä ei kuitenkaan tarkoita velvollisuutta tuottaa mahdollisimman paljon jakokelpoisia varoja mahdollisimman nopeasti, vaan voiton tuottamista tarkastellaan pidemmällä aikavälillä. Täten osakkaiden edun mukaista voivat olla investoinnit, henkilökunnan kouluttaminen ja muut toimet, joiden tarkoituksena on edesauttaa voiton tuottamisessa. Jos osakeyhtiön toiminnan tarkoituksena on jokin muu kuin voiton tuottaminen osakkeenomistajille, tämä tulee ilmaista yhtiöjärjestyksessä. (HE 109/2005, 38-39)

Yhtiöjärjestyksessä voidaan myös määrätä yhtiön toiminnasta, mutta ei kuitenkaan osakeyhtiölain tai muun pakottavan säännöksen tai hyvän tavan vastaisesti (OYL 1:9 §).

2.2 Osakeyhtiön oman pääoman rakenne

Osakeyhtiön oma pääoma jaetaan sidottuun omaan pääomaan ja vapaaseen omaan pääomaan. Sidottua omaa pääomaa ovat osakepääoma, kirjanpitolain mukainen arvonnkorotusrahasto, käyvän arvon rahasto ja uudelleenarvostusrahasto. (OYL 8:1 §) Lisäksi vanhan osakeyhtiölain aikaiset vararahasto sekä ylikurssirahasto ovat sidottua omaa pääomaa (Laki osakeyhtiölain voimaantulosta 21.7.2006/625, 13 §). Jokaisella osakeyhtiöllä on oltava osakepääoma, ja yksityisessä osakeyhtiössä sen vähimmäismäärä on nykyisin 2 500 euroa (OYL 1:3 §).

Vapaata omaa pääomaa ovat muut rahastot, jotka eivät ole sidottua omaa pääomaa sekä tilikauden ja edellisten tilikausien voitto (OYL 8:1 §). Vapaan oman pääoman rahastoja ovat toisin sanoen sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto eli SVOP-rahasto sekä yhtiöjärjestyksessä määrätty tai yhtiökokouksen päätöksellä perustetut rahastot. Vapaan oman pääoman rahastoista vain SVOP-rahastoa on säännelty osakeyhtiölaissa. Vapaa oma pääoma vähenee, kun sitä jaetaan osakkaille tai kun yritys tuottaa tappiota. (Blomqvist & Malmivaara 2016, 29)

Käytännössä koko vapaan oman pääoman saa jakaa osakkaille, mutta kannattaa kuitenkin varautua mahdollisiin tappioihin, jottei oma pääoma painu negatiiviseksi. Jos oma pääoma on negatiivinen, yhtiön tulee viipymättä tehdä rekisteri-ilmoitus osakepääoman menettämisestä kaupparekisteriin. (Patentti- ja rekisterihallitus 2018b)

2.3 Osakeyhtiön verotus

Osakeyhtiö on osakkaastaan erillinen verovelvollinen, eikä sen verotus täten vaikuta osakkaan verotukseen. Osakeyhtiön verotettava tulo saadaan vähentämällä tilikauden veronalaisista tuloista vähennyskelpoiset menot. Menojen ollessa suuremmat kuin tulot, yritys tuottaa tappiota ja tulojen ollessa suuremmat kuin menot, yritykselle syntyy verotettavaa tuloa. (Verohallinto 2017a)

Osakeyhtiöllä voi olla tulolähteinä elinkeinotoiminnan tulolähteen lisäksi maatalouden tulolähde sekä henkilökohtainen tulolähde. Henkilökohtaisen tulolähteen tuloa voi olla esimerkiksi elinkeinotoimintaan kuulumattoman kiinteistön vuokrausta ulkopuoliselle. Eri tulolähteiden verotettavan tulon määrittämiseen sovelletaan eri lakeja. Elinkeinotoiminnan

tuloon sovelletaan elinkeinotulon verottamisesta annettua lakia, maatalouden tuloon sovelletaan maatilatalouden tuloverolakia ja henkilökohtaista tulolähdettä verotetaan tuloverolain mukaan. Eri tulolähteiden verotettavat tulot lasketaan yhteen ja yhteissummasta maksetaan veroa 20 % yhteisöverokannan mukaan. (Verohallinto 2017a)

Toisen tulolähteen tappiota ei voi vähentää toisen tulolähteen voitosta, mikä saattaa aiheuttaa ongelmia verotuksessa. Osakeyhtiö saattaa joutua esimerkiksi sellaiseen tilanteeseen, jossa se tuottaa varsinaisella liiketoiminnallaan 100 000 euroa tappiota ja saa tuloverolain mukaan verotettavasta sijoitustoiminnasta tuottoa 100 000 euroa. Yhtiön tulee maksaa sijoitustoiminnan 100 000 euron tuloksesta veroa, vaikka yhtiön kirjanpidollinen tulos onkin nolla. (Ossa 2014, 69-70) Tällä hetkellä on kuitenkin käynnissä tulolähdejaon poistamista valmisteleva lainsäädäntöhanke (Valtioneuvosto 2016). Tulolähdejaon poistamisen myötä tulokset voitaisiin netottaa eikä osakeyhtiölle syntyisi ylimääräistä verorasitusta.

Osakeyhtiö maksaa yhteisöveron lisäksi yleisradioveroa, jos elinkeinotoiminnan tai maatalouden harjoittaminen tapahtuu Suomessa ja verotettava tulo on verovuonna vähintään 50 000 euroa. Yleisradiovero on vähintään 140 euroa ja enintään 3000 euroa. Veron laskentaperusteena on verotettava tulo, jonka ylittäessä 50 000 euroa, ylittävältä osalta maksetaan veroa 0,35 prosenttia + 140 euroa. (Verohallinto 2017a)

Yhteisövero ja yleisradiovero tilitetään valtiolle sekä kunnalle, eikä veroja ole vuodesta 2016 lähtien tilitetty enää seurakunnalle (Verontilityslaki 3:12 §).

3 VAROJEN NOSTO OSAKEYHTIÖSTÄ

3.1 Omistajayrittäjän palkka

Osakeyhtiössä työskentelevä omistajayrittäjä voi nostaa yhtiöstä palkkaa. Palkka on omistajalle joustavin tapa nostaa varoja yhtiöstä, sillä omistaja saa itse päättää palkan perusteen ja palkanmaksun ajankohdan. (Viitala 2014, 89)

Vaikka omistajayrittäjä saa päättää palkkansa määrän, palkka ei saisi olla ylisuuri, sillä se voidaan tulkita peitellyksi osingoksi. Tämä on kuitenkin harvinaista, sillä palkan pitäisi olla kohtuuttoman korkea suhteessa työpanokseen. (Kukkonen & Walden 2014, 191)

Omistajayrittäjän ei kuitenkaan ole pakko nostaa yhtiöstään palkkaa, eikä palkattomuudesta koidu veroseuraamuksia. Nostamatta jäänyt palkka toisaalta nostaa yhtiön verotettavaa tulosta, jolloin yhtiö maksaa enemmän veroja. (Kukkonen & Walden 2014, 191)

3.1.1 Yrittäjän eläkevakuutus

Yrittäjä järjestää itse vakuutuksensa vanhuuden, työkyvyttömyyden ja kuoleman varalta (YEL 1:1 §). Yrittäjän eläkevakuutus on yrittäjälle pakollinen, jos yrittäjä työskentelee osakeyhtiössä johtavassa asemassa, omistaa yksin yli 30 prosenttia tai perheensä kanssa yli 50 prosenttia yhtiön osakepääomasta tai osakkeiden tuottamasta äänimäärästä (YEL 2:3 §).

YEL-vakuutetun yrittäjän tulee olla 18–70-vuotias, tarkemmin vuonna 1957 tai aikaisemmin syntyneiden vanhuseläkkeen yläikäraja on 68 vuotta, vuonna 1958–1961 syntyneiden 69 vuotta ja nuoremmilla 70 vuotta. Lisäksi, yritystoiminnan tulee jatkua vähintään neljä kuukautta ja yrittäjän työtulon vähimmäismäärä on 7 656,26 euroa vuonna 2018. (YEL 2:4 §; Yrittäjät n.d.)

YEL-maksu on alle 53-vuotiailla sekä 63–75-vuotiailla 24,1 prosenttia YEL-työtulosta ja 53–62-vuotiailla 25,6 prosenttia. Ensimmäistä kertaa yrittäjäksi ryhtyvä saa vakuutusmaksualennusta 22 prosenttia neljän vuoden ajan. Yrittäjä voi myös jonakin vuonna maksaa YEL-maksua enemmän tai vähemmän tietyillä rajoituksilla. (Yrittäjät n.d.) YEL-maksun voi maksaa joko yritys tai yrittäjä ja maksut ovat kokonaan vähennyskelpoisia maksajan verotuksessa. (Veritas eläkevakuutus 2018)

Yrittäjän työtulo on eläkkeen määrän ja vakuutusmaksun perusteena. Sen mukaan lasketaan myös sairausvakuutusmaksut sekä sairausvakuutuslain mukaiset päivärahaetuudet, kuten sairauspäiväraha ja vanhempainpäiväraha. (Yrittäjät n.d.) Työtulo ei tarkoita välttämättä yrittäjän palkkaa, vaan palkkaa, mikä maksettaisiin samasta työstä ulkopuoliselle työntekijälle. YEL-työtulo jää siis usein paljon matalammaksi kuin yrittäjän todellinen palkkatulo. (Knuuti & Poutiainen 2018)

3.1.2 Palkka

Yrittäjän eläkelain piiriin kuuluvan yrittäjän palkasta tulee työnantajan maksaa sivukuluna vain sairausvakuutusmaksu, mikä on vuonna 2018 0,86 % palkasta. Vastaavasti työntekijän eläkelain (TyEL) piiriin kuuluvien työntekijöiden palkoista maksetaan sivukuluina sairausvakuutusmaksu, työeläkevakuutusmaksu, tapaturmavakuutusmaksu, ryhmähenkivakuutusmaksu sekä työttömyysvakuutusmaksu, eli noin 20 prosenttia enemmän sivukuluja. (Veronmaksajain Keskusliitto 2017; Vilkkumaa 2014, 170-171)

YEL-vakuutetun yrittäjän palkka verotetaan ansiotulona alla olevan valtion progressiivisen tuloveroasteikon mukaan kuten muidenkin työntekijöiden palkka.

Taulukko 1. Valtion tuloveroasteikko 2018. (Verohallinto 2017b)

Verotettava ansiotulo (euroa)	Vero alarajan kohdalla (euroa)	Vero alarajan ylittävästä tulon osasta (%)
17 200–25 700	8,00	6,00
25 700–42 400	518,00	17,25
42 400–74 200	3 398,75	21,25
74 200–	10 156,25	31,25

Taulukon mukaan valtion tuloveroa ei siis peritä alle 17 200 euron tuloista, mutta käytännössä, kun huomioidaan vähennykset veroista, YEL-vakuutetulla valtion tuloveroa maksetaan vasta noin 32 940 euron tuloista, kun oletetaan, että YEL-vuosityötulo on sama kuin palkka ja käytetään keskimääräistä kunnallis- sekä kirkollisveroprosenttia (LIITE 1).

Kunnallisveroa sekä mahdollista kirkollisveroa maksetaan ansiotuloista valtion tuloveron lisäksi. Keskimääräisen kunnallisveroprosentin mukaan kunnallisveroa peritään jo noin 14 700 euron tuloista (Veronmaksajain Keskusliitto 2018). Vuonna 2018 keskimääräinen kunnallisveroprosentti on 19,86 % ja keskimääräinen kirkollisveroprosentti on 1,39 %. (Kalluinen 2018, Liite 9)

3.1.3 Ansiotuloista tehtävät vähennykset

Ansiotuloista voi saada vähennyksiä, jotka pienentävät verotettavaa tuloa ja siten veron määrää. Osan vähennyksistä tekee Verohallinto viran puolesta ja osa ilmoitetaan itse. (Verohallinto 2017h)

Verohallinto vähentää ansiotuloista esimerkiksi tulonhankkimisvähennyksen, joka myönnetään kaikille, joilla on ollut palkkatuloa. Tulonhankkimisvähennys on 750 euroa ja se vähennetään valtion- ja kunnallisverotuksessa. (Verohallinto 2017i)

Kunnallisverotuksessa puhtaasta ansiotulosta voidaan vähentää myös ansiotulovähennys. Vähennys myönnetään, jos on esimerkiksi veronalaista palkkatuloa, muuta toiselle suoritetusta työstä saatua ansiotuloa tai jaettavan yritystulon ansiotulo-osuutta. Vähennys on 51 % 2 500 euron ylittävältä osalta 7 230 euroon saakka. 7 230 euron ylittävältä osalta 14 000 euroon asti vähennys on 28 % ja 14 000 ylittävältä osalta vähennys pienenee 4,5 %. Vähennyksen enimmäismäärä on 3 570 euroa. (Verohallinto 2017i)

Työtulovähennys myönnetään samoin perustein kuin ansiotulovähennys. Työtulovähennys tehdään valtion tuloverosta ja vähennyksen määrä on 12 % 2 500 euron ylittävältä osalta 33 000 euroon saakka, minkä ylittävältä osalta vähennyksen määrä pienenee 1,65%. Vähennys on enintään 1 540 euroa. (Verohallinto 2017i)

Kunnallisverotuksessa voidaan myöntää myös perusvähennys, jos puhdas ansiotulo on alle 20 060 euroa. Perusvähennys on enintään 3 100 euroa. Muita Verohallinnon tekemiä vähennyksiä ovat esimerkiksi eläketulovähennys sekä opintoraha- ja opintolainavähennys. (Verohallinto 2017i)

Verovelvollisen tulee itse ilmoittaa verottajalle muun muassa tulonhankkimiskulut, kotitalousvähennys ja matkakulut asunnon ja työpaikan välillä (Verohallinto 2017h). Tulonhankkimiskulut tarkoittavat palkkatulojen hankkimisesta aiheutuneita kuluja, esimerkiksi

työhuoneesta johtuvia kuluja tai koulutusmenoja. Tulonhankkimiskulut ilmoitetaan verotajalle vain, jos niiden määrä ylittää 750 euron tulonhankkimisvähennyksen. (Verohallinto 2018d)

3.1.4 Luontoisedut ja verovapaat henkilökuntaedut

Luontoisetu tarkoittaa muuna kuin rahana saatua vastiketta työstä. Se on tavara tai palvelu, johon palkansaaja saa käyttöoikeuden, mutta omistusoikeus säilyy työnantajalla. Luontoisedut arvioidaan käypään arvoon ja verotetaan ansiotulona, kuten palkkakin. Verohallinto vahvistaa vuosittain yleisimpien luontoisetujen käypien arvojen laskentaperusteet. Yleisimpiä luontoisetuja ovat asunto-, autotalli-, ravinto-, täysihoito-, auto- ja puhelinetu. Jos Verohallinto ei ole määritellyt luontoisedulle käypää arvoa, etu arvostetaan käypään arvoon, mikä on yleensä edun hankinnasta osakeyhtiölle aiheutuneiden kustannusten määrä. Luontoiseduista verotetaan kuten rahapalkastakin. (Verohallinto 2017c)

Työnantaja eli osakeyhtiö voi tarjota myös verovapaita etuja, joiden verovapauden edellytyksenä on, että edut tarjotaan koko henkilökunnalle. Nykyään kuitenkin yhtiössä ai-noana työntekijänä työskentelevä osakas voi myös saada henkilökuntaedun verovapaasti. Edun tulee olla tavanomainen ja kohtuullinen, minkä arvioinnissa kiinnitetään huomiota edun laatuun sekä määrään. Myös toimialalla vallitseva yleinen käytäntö voidaan ottaa huomioon. (Verohallinto 2018a; Vilkkumaa 2014, 172)

Koko henkilökunnalle tarjottavia verovapaita etuja voivat olla terveydenhuolto, henkilökunta-alennukset, merkkipäivälahjat tai muut vähäiset lahjat, mitkä on saatu muuna kuin rahana, työnantajan järjestämän yhteiskuljetuksen etu asunnon ja työpaikan välisillä matkoilla sekä työnantajan järjestämä virkistys- tai harrastustoiminta. Työntekijälle voi myös yksilöllisesti antaa verovapaana etuna sairaan lapsen tilapäisen hoidon järjestämisen. (Verohallinto 2018a)

Vuoden 2017 lopussa säädettiin verovapaiksi myös työnantajan maksamat koulutuskustannukset työntekijälle. Jatkossa työnantaja voi kustantaa työntekijälle, mukaan lukien yrityksen omistajille, verovapaasti esimerkiksi tutkintoon johtavan peruskoulutuksen tai ammattikoulutuksen, kunhan koulutus tapahtuu työnantajan intressissä. (Kujanpää 2018)

3.2 Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto

Vapaan oman pääoman rahastoja ei oltu lainkaan säännelty osakeyhtiölaissa ennen nykyisen osakeyhtiölain voimaantuloa vuonna 2006, kun nykyiseen osakeyhtiölakiin lisättiin säännökset sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta. (Verohallinto 2017d)

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon voi kertyä varoja useammasta eri lähteestä. Osakeyhtiölain mukaan SVOP-rahastoon merkitään se osa osakkeiden merkintähinnasta, jota ei merkitä perustamissopimuksen tai osakeantipäätöksen mukaan osakepääomaan eikä kirjanpitolain mukaan vieraaseen pääomaan (OYL 8:2 §). Käytännössä, jos osakkeenomistajan osakkeesta maksettava määrä eli merkintähinta on suurempi kuin perustamissopimuksessa määritetty osakepääoma, jäljelle jäävä osa merkintähinnasta merkitään SVOP-rahastoon. Jäljelle jäävää osaa ei kuitenkaan merkitä SVOP-rahastoon, jos osakkaiden sijoitus käsitellään kirjanpidossa velkana osakkaille, jolloin oma pääoma ei kasva.

SVOP-rahasto koostuu kuitenkin suurimmaksi osaksi sellaisista muista oman pääoman sijoituksista, joita ei merkitä muuhun rahastoon, esimerkiksi osakkaiden tekemistä vastikkeettomista sijoituksista. Lisäksi SVOP-rahastoon merkitään se määrä, mikä jää osakepääomaa alentaessa jäljelle tappion kattamisen ja varojen jakamisen jälkeen ja sinne voidaan siirtää varoja myös voittovaroista. (Blomqvist & Malmivaara 2016, 58; OYL 8:2§; Raunio, Romppainen, Ukkola & Kotiranta 2014, 63)

SVOP-rahastosta voidaan jakaa varoja yhtiökokouksen päätöksellä. Jako tehdään yleensä osakkaiden omistamien osakkeiden suhteessa. Tästä voidaan kuitenkin poiketa yhtiöjärjestysmääräyksellä tai kaikkien osakkaiden suostumuksella ja siten palauttaa varoja tietyille osakkaille, esimerkiksi vain rahastoon sijoittaneille. (Raunio ym. 2014, 60)

Jako ei sinänsä vaikuta yhtiön verotukseen, mutta osakkaan verotuksessa tulee selvittää, verotetaanko jako osinkona vai pääomanpalautuksena vai molempina. (Tomperi 2014, 69) Tässä kappaleessa tarkastellaan jaon verottamista pääomanpalautuksena ja osinkotulon verotukseen palataan jäljempänä.

Pääsääntönä on, että varojenjako vapaan oman pääoman rahastoista verotetaan osinkona. Tästä voidaan kuitenkin poiketa silloin, kun verovelvolliselle palautetaan hänen itse yhtiöön tekemä pääomansijoitus, jolloin jakoa verotetaan luovutusvoittoa koskevien

säännösten mukaan. Edellytyksenä on, että verovelvollinen esittää luotettavan selvityksen siitä, että jaettavat varat ovat pääomansijoituksia, pääomansijoitus palautetaan sen tehneelle henkilölle, varoja jaetaan listaamattomasta yhtiöstä ja pääomansijoituksen tekemisestä on kulunut enintään kymmenen vuotta. (Verohallinto 2017d)

Luovutusvoitto lasketaan vähentämällä pääomanpalautuksesta osakkeiden poistamaton hankintameno. Usein osakkeen hankintameno on suurempi kuin pääomanpalautus, jolloin pääomanpalautuksesta ei tule voittoa. Luovutustappiota ei kuitenkaan voi syntyä, sillä pääomanpalautuksesta vähennetään hankintamenoa enintään pääomanpalautusta vastaava määrä. Pääomanpalautuksesta syntyvää luovutusvoittoa laskiessa ei voida käyttää hankintameno-olettamaa. (Tomperi 2018, 76; Verohallinto 2015b)

Kun osake myydään myöhemmin eteenpäin ja lasketaan osakkeen myyntivoittoa, osakkeen hankintamenosta ei voida vähentää sitä osaa, mikä on jo vähennetty pääomanpalautuksesta. (Verohallinto 2015b)

Jaon verottaminen luovutuksena on osakkaalle yleensä edullisempaa kuin osinkona verottaminen, mutta osakas voi itse päättää pääomasijoituksen palautuksen verottamisesta osinkona, jos se tulisikin edullisemmaksi. Jos SVOP-rahastosta jaetaan sekä osakkaan tekemiä pääomansijoituksia että edellisten tilikausien kertyneitä voittovaroja, jaosta verotetaan osinkona ja luovutuksena suhteessa sijoitusten ja voittovarojen määrään. (Immonen, Ossa & Villa 2014, 274; Tomperi 2014, 71)

ESIMERKKI

A perusti Yritys Oy:n, jonka osakepääomaan hän sijoitti 5000 euroa. Myöhemmin A tekee 20 000 euron vastikkeettoman pääomansijoituksen yhtiön SVOP-rahastoon, jolloin A:n osakkeiden hankintameno on 25 000 euroa.

Yritys Oy siirtää SVOP-rahastoon voittovaroja 30 000 euroa, jolloin SVOP-rahastossa on yhteensä 50 000 euroa.

Yritys Oy päättää jakaa A:lle 10 000 euroa SVOP-rahastosta. Rahaston varoista 40 prosenttia on kertynyt pääomansijoituksista, jolloin A:ta verotetaan tätä vastaavasta osuudesta eli 4 000 eurosta luovutusvoittona ja loput 6 000 euroa verotetaan osinkona.

Luovutusvoittoa ei synny, koska luovutuksena verotettavat varat ovat pienemmät kuin osakkeiden hankintameno. Osakkeiden hankintamenosta vähennetään pääoman palautuksena verotettava määrä. Hankintameno on varojenjaon jälkeen 21 000 euroa, mikä on vähennyskelpoinen osakkeiden luovutuksen yhteydessä. (Immonen ym. 2014, 274; Tomperi 2014, 71; Tomperi 2018, 76)

Luovutusvoitto on veronalaista pääomatuloa ja pääomatulojen veroprosentti on 30 000 euroon asti 30 ja sen ylittävältä osalta 34 (Verohallinto 2017e).

3.3 Osakaslaina

Osakaslainalla voidaan tarkoittaa joko osakkeenomistajan antamaa lainaa yhtiölle tai yhtiön antamaa lainaa osakkeenomistajalle, mutta tässä kappaleessa käsitellään kuitenkin jälkimmäistä (Immonen ym. 2014, 285).

Osakeyhtiölaissa ei ole säännöksiä osakaslainasta, mutta tuloverolain mukaan luonnollisen henkilön verovuonna yhtiöstä nostamasta lainasta se osa, mikä on verovuoden päättyessä maksamatta, verotetaan pääomatulona. Edellytyksenä on, että verovelvollinen, hänen perheenjäsenensä tai he yhdessä omistavat suoraan tai välillisesti vähintään 10 prosenttia yhtiön osakkeista tai heillä on vastaava osuus yhtiön osakkeiden tuottamasta äänimäärästä. (TVL 53a §) Osakaslainan saajan ei siis tarvitse olla yhtiössä osakkaana, edellyttäen, että hänen perheenjäsentensä omistus yhtiöstä on vähintään 10 prosenttia.

Osakaslainaa verotetaan siis pääomatulona ja pääomatulojen veroprosentti on 30 000 euroon asti 30 ja sen ylittävältä osalta 34. (Verohallinto 2017b) Osakaslainan verotus on ankaraa, mutta lainan saaja saa kuitenkin vähentää pääomatuloistaan yhtiölle takaisin maksamansa lainan määrän, jos takaisinmaksu tapahtuu viimeistään viidentenä verovuonna lainan nostamisvuoden jälkeen (Tomperi 2018, 66). Laina-aikaa ei siis kannata sopia pidemmäksi kuin viisi vuotta.

ESIMERKKI

A on nostanut verovuoden aikana 10 000 euroa lainaa omistamastaan Yritys Oy:stä. Verovuoden loppuun mennessä A on maksanut lainaa takaisin

2000 euroa. A:n verotettava pääomatulo osakaslainan osalta on siis 8 000 euroa, josta maksetaan 30 prosenttia veroa, eli 2 400 euroa.

Osakaslainasta, mikä verotetaan pääomatulona, ei ole verottajan mukaan pakko maksaa korkoa yhtiölle, mutta osakeyhtiölaissa taas vaaditaan kaikelle varojenjaolle liiketaloudellinen peruste, jolloin koron perimisen voitaisiin katsoa olevan pakollista (OYL 13:1 §; Verohallinto 2011). Peitellyn osingon välttämiseksi käypää korkoa on kuitenkin perittävä ainakin silloin, kun osakkaan ja/tai hänen perheenjäsentensä omistusosuus on vähemmän kuin 10% tai osakaslaina on saman kalenterivuoden aikana nostettu ja maksettu takaisin (Raunio; Romppainen; Ukkola & Kotiranta 2018, 81).

3.4 Laiton varojenjako

Vaikka osakeyhtiön tarkoitus on tuottaa voittoa osakkaille, varojen jaosta ei voida päättää täysin vapaasti. Osakeyhtiön varoja voidaan jakaa osakkaille vain osakeyhtiölaissa säädetyillä tavoilla:

1. voitonjako (osinko) ja varojen jakaminen vapaan oman pääoman rahastosta
2. osakepääoman alentaminen
3. omien osakkeiden hankkiminen ja lunastaminen
4. yhtiön purkaminen ja rekisteristä poistaminen

Laitonta varojenjakoja ovat muut liiketapahtumat, jotka vähentävät yhtiön varoja tai lisäävät sen velkoja ilman liiketaloudellista perustetta. (OYL 13:1 §) Liiketaloudellista perustetta tarkastellessa ei ole merkitystä, vaikka liiketapahtuma osoittautuisikin lopulta tappiolliseksi (Tomperi 2015, 84).

Varojenjakoja rajoittavat myös niin sanotut tasetesti sekä maksukykytesti. Yhtiö ei saa jakaa varoja, jos viimeksi vahvistetussa taseessa ei ole jakokelpoisia varoja. Tällöin tasetesti on negatiivinen. Varoja ei saa myöskään jakaa, jos jaosta päätettäessä tiedetään tai pitäisi tietää yhtiön olevan maksukyvytön tai jaon aiheuttavan maksukyvyttömyyden. Yhtiön tulee siis jaosta päätettäessä ottaa huomioon esimerkiksi erääntyvät velat. Maksukykytesti ei koske vain voitonjakoa, vaan kaikkea varojen jakoa. (Immonen ym. 2014, 198; Tomperi 2015, 85)

Säännöksillä pyritään suojaamaan velkojia tilanteelta, missä osakkaat jakavat varoja itselleen niin, etteivät varat enää riitä velkojien saatavien suorittamiseen. Säännösten vastainen varojen jako on laitonta, mikä voi aiheuttaa velvollisuuden palauttaa varat korkoineen, maksaa korvauksia yhtiölle tai velkojille aiheutuneista vahingoista ja maksaa rangaistussanktio. (Immonen ym. 2014, 200; Tomperi 2015, 85)

Laittomasti varoja saaneella osakkaalla on velvollisuus palauttaa saamansa varat ja maksaa niistä vuotuista korkoa korkolain 12 §:ssä tarkoitetun viitekoron mukaisesti (Immonen ym. 2014, 200-201). Viitekorko on tällä hetkellä kuitenkin 0,00 prosenttia ja tämä on vahvistettu ajalle 1.1.2018-30.6.2018 (Korkolaki 12§; Suomen Pankki 2018).

Varojen saaja voi saada vilpittömän mielen suojaa, jos hän osoittaa, ettei tiennyt eikä hänen pitänytkään tietää varojen jaon olevan laitonta. Tällöin osakkaan tarvitse palauttaa saamiaan varoja. (Immonen ym. 2014, 200)

4 OSINGONJAKO

Osinko on osakeyhtiöiden omistajayrittäjille hyvin yleinen varojennostotapa. Osingonjako tarkoittaa osakeyhtiön osakkailleen jakamaa voitto-osuutta. Yksinkertaistettuna, jos osakeyhtiö tuottaa voittoa, se voi jakaa voittoa osinkona osakkailleen yleensä osakkaiden omistamien osakkeiden suhteessa.

Osingonjako ei kuitenkaan ole kovin yksinkertaista, sillä siihen liittyy monia käsitteitä ja sääntöjä, mitkä yrittäjän tulisi tietää. Esimerkiksi osingon verotus on listaamattomissa osakeyhtiöissä paljon monimutkaisempaa kuin listatuissa osakeyhtiöissä. Osinkoa pystyi vielä vuonna 2013 nostamaan verovapaana, mutta vuodesta 2014 lähtien listaamattomista osakeyhtiöistä saatu osinko on ollut vähintään 25 % veronalaista pääomatuloa.

4.1 Osingonjaon päätös

Hallitus tekee esityksen osingonjaosta yhtiökokoukselle ja osingonjaon päätöksen tekee yhtiökokous. Päätös tehdään enemmistöperiaatteella, ellei yhtiöjärjestyksessä määrätä korkeammasta enemmistöstä, mutta tämä on harvinaista. Useimmiten osingonjaon päätös tehdään varsinaisessa yhtiökokouksessa, missä päätetään tilikauden päätyttyä taseen osoittaman voiton käyttämisestä. Päätöksen voi kuitenkin tehdä ylimääräisessä yhtiökokouksessa ja voitonjakopäätöksiä voidaan tehdä useampia saman tilikauden aikana. (Blomqvist & Malmivaara 2016, 52; Koponen 2015, 9; Kyläkallio, Iirola & Kyläkallio 2017, 1059)

Varsinaisen yhtiökokouksen sisältämät tiedot lähetetään Verohallinnolle veroilmoituksen yhteydessä ja ylimääräisten yhtiökokousten pöytäkirjaotteet on lähetettävä verottajalle kahden viikon kuluttua yhtiökokouksen päätöksestä. Sähköisesti pöytäkirjan tiedot lähetetään Ilmoitin.fi- palvelussa liitetyyppinä ”Muu liite”. Pöytäkirjan voi myös lähettää postitse yhteisölomakkeiden optiseen lukupalveluun. Tietoja ei saa lähettää OmaVeron kautta, jotta tiedot eivät kulkeudu kaupparekisteriin. (Verohallinto 2017j; Verohallinto 2018c)

Lähtökohtaisesti yhtiökokous ei saa jakaa osinkoa enempää kuin mitä hallitus ehdottaa. Yhtiökokouksessa voidaan kuitenkin päättää suuremmasta osingonjaosta, jos yhtiöjär-

jestys tai vähemmistöosinkosäännös velvoittaa jakamaan enemmän osinkoa. Vähemmistöosinkoa voivat vaatia osakkaat, jotka omistavat vähintään 1/10 kaikista osakkeista. (Kyläkallio ym. 2017, 1063; OYL 13:7 §)

Yhtiökokous voi myös valtuuttaa hallituksen päättämään osingonjaosta. Valtuutuspäätöksessä tulee määrätä osingonjaon enimmäismäärä ja valtuutus päättyy viimeistään ennen seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen alkua. Valtuutuksen voi tehdä esimerkiksi silloin, kun osakkaat haluavat osinkoa enemmän kuin kerran vuoden aikana eikä tarkkaa määrää haluta päättää vielä yhtiökokouksessa. (Koponen 2015, 11)

Jos tilintarkastaja on lain mukaan pakollinen tai jos yhtiöjärjestys määrää valitsemaan tilintarkastajan, tilintarkastajan tulee tarkastaa tilinpäätös ennen voitonjaon päätöstä. Pienet osakeyhtiöt eivät ole velvollisia valitsemaan tilintarkastajaa, mutta tilintarkastaja on pakollinen, jos seuraavista ehdoista täyttyy vähintään kaksi:

- taseen loppusumma on yli 100 000 euroa
- liikevaihto tai sitä vastaava tuotto on yli 200 000 euroa
- palveluksessa on keskimäärin yli kolme henkilöä (Koponen 2015, 9-10)

Varojenjaon päätöksessä on mainittava, mitä varoja jaetaan ja kuinka paljon. Jaettavat varat voivat olla esimerkiksi voittovaroja, SVOP-rahaston varoja tai jonkin muun vapaan oman pääoman rahaston varoja. (Blomqvist & Malmivaara 2016, 54) Päätöksessä voidaan myös mainita, milloin varat ovat nostettavissa, mutta tämä ei ole pakollista. Jos päätöksessä ei mainita nostoajankohtaa, varat ovat nostettavissa heti yhtiökokouksen jälkeen. (Verohallinto 2016b)

4.2 Osakeyhtiön nettovarallisuus

Osakeyhtiön nettovarallisuus ja siten myös osakkeen matemaattinen arvo määräävät listaamattoman osakeyhtiön osingonjaon verokohtelun. Tavallisesti mitä suurempi on osakeyhtiön nettovarallisuus, sitä enemmän saa verovapaata osinkoa. (Kukkonen & Walden 2014, 82)

Nettovarallisuuden kasvattaminen on yleisesti ottaen kannattavaa ainakin siihen saakka, kun se on 1 875 000 euroa osakasta kohden, jolloin voi nostaa 150 000 euroa pääosin verovapaata osinkoa. Nettovarallisuuden kasvattaminen suuremmaksi ei tuota enää suurta verohyötyä. (Koponen 2014, 94-95)

Nettovarallisuutta voidaan kasvattaa esimerkiksi jättämällä voittovaroja yhtiöön tai sijoittamalla yhtiöön pääomaa (Kukkonen & Walden 2014, 83). Nettovarallisuus lasketaan verovuotta edeltävän vuoden tilinpäätöksen pohjalta (Verotieto Oy 2018, 98).

ESIMERKKI

Yritys C tekee osingonjakopäätöksen 31.5.2018. Yrityksellä on murrettu tilikausi, mikä päättyi 31.3.2018. Koska laskelmissa tulee käyttää verovuotta eli vuotta 2018 edeltävän vuoden tilinpäätöstä, käytetään 31.3.2017 päättyneen tilikauden tilinpäätöstä.

Nettovarallisuus lasketaan yksinkertaistettuna vähentämällä osakeyhtiön varoista sen velat. Varoja ovat pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet sekä sijoitukset ja vaihtuvien vastaavien vaihto-omaisuus, saamiset, rahoitusarvopaperit, rahat ja pankkisaamiset. (Verohallinto 2014) Varoja eivät ole laskennalliset verosaamiset, eivätkä sellaiset pitkävaikutteiset menot, joilla ei ole varallisuusarvoa (Verohallinto 2017a).

Velkoja ovat taseen vastattavaa- puolen vieras pääoma sekä omistajayrittäjän sijoittama pääomalaina silloin, kun se on luonteeltaan vierasta pääomaa. Velkaa eivät ole kirjanpidon mukaiset laskennalliset verovelat. (ArVL 2:2§; Verohallinto 2014) Varojen ja velkojen tulolähteellä ei ole merkitystä (Raunio ym. 2018, 35).

Taulukko 2. Yritys A:n tase ajalta 1.1.2017-31.12.2017.

Yritys A	
Tase 1.1.2017-31.12.2017	
VASTAAVAA	
PYSYVÄT VASTAAVAT	
Koneet ja kalusto	16 006
PYSYVÄT VASTAAVAT YHT.	16 006
VAIHTUVAT VASTAAVAT	
Saamiset	18 523
Rahat ja pankkisaamiset	38 754
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHT.	52 277
VASTAAVAA YHTEENSÄ	73 284

(jatkuu)

Taulukko 2. (jatkuu)

VASTATTAVAA	
OMA PÄÄOMA	
Osakepääoma	2 500
Muut rahastot	2 849
Edellisten tilikausien voitto	30 980
Tilikauden voitto	15 038
OMA PÄÄOMA YHT.	51 367
VIERAS PÄÄOMA	
Pitkäaikainen	12 982
Lyhytaikainen	8 935
VIERAS PÄÄOMA YHT.	21 917
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	73 284

Yritys A:n varat ovat yhteensä 73 284 euroa eli taseen vastaavaa- puolen loppusaldo ja velat ovat 21 917 euroa eli vastattavaa- puolen vieras pääoma.

$$\text{nettovarallisuus} = \text{varat} - \text{velat} = 73\,284 - 21\,917 = 51\,367$$

Kaava 1. Yritys A:n nettovarallisuus.

Nettovarallisuus on siis käytännössä yleensä osakeyhtiön oma pääoma, kuten Yritys A:lla. Jos kuitenkin yhtiöllä on sellaisia kiinteistöjä, rakennuksia, rakennelmia tai arvopapereita, joiden verotusarvo on suurempi kuin kirjanpitoarvo, käytetään nettovarallisuuslaskelmassa verotusarvoa (Koponen 2015, 48; Vilkkumaa 2014, 135). Verotusarvon näkee Verohallinnon lähettämästä kiinteistöverotuspäätöksestä, mikä saapuu aina maaliskuussa. Päätös perustuu aina saman vuoden alun tilanteeseen, eli 2018 maaliskuussa saatu kiinteistöverotuspäätös perustuu 1.1.2018 tilanteeseen. (Verohallinto 2018b)

Esimerkiksi Yritys B:n nettovarallisuus poikkeaa omasta pääomasta, koska sen omistajan maapohjan ja rakennusten verotusarvo on suurempi kuin kirjanpidon arvo.

Taulukko 3. Yritys B:n tase ajalta 1.1.2017-31.12.2017.

Yritys B	
Tase 1.1.2017-31.12.2017	
VASTAAVAA	
PYSYVÄT VASTAAVAT	
Maa-alueet	17 495
Rakennukset	44 423
Koneet ja kalusto	2 364
PYSYVÄT VASTAAVAT YHT.	64 282
VAIHTUVAT VASTAAVAT	
Saamiset	4 670
Rahat ja pankkisaamiset	13 030
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHT.	17 700
VASTAAVAA YHTEENSÄ	81 982
VASTATTAVAA	
OMA PÄÄOMA	
Osakepääoma	2 523
Edellisten tilikausien voitto	27 890
Tilikauden voitto	15 281
OMA PÄÄOMA YHT.	45 694
VIERAS PÄÄOMA	
Pitkäaikainen	21 114
Lyhytaikainen	15 174
VIERAS PÄÄOMA YHT.	36 288
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	81 982

Taulukko 4. Yritys B:n päätös kiinteistöverotuksesta.

	VEROTUSARVO
Maapohja	18 590
Rakennukset	128 724
YHTEENSÄ	147 314

Koska kiinteistöverotuspäätöksessä maapohjan ja rakennusten verotusarvot ovat suuremmat kuin taseessa näkyvät kirjanpitoarvot, käytetään niiden osalta nettovarallisuuslaskelmassa verotusarvoja. Yritys B:llä on siis varallisuutta 167 378 euroa ja velkaa 36 288, joten Yritys B:n nettovarallisuus on 131 089 euroa.

Taulukko 5. Esimerkkiyritysten nettovarallisuudet.

Yritys A	Yritys B	Yritys C
51 367	131 089	1 788 593

Nettovarallisuuden voi tarkistaa yhtiön viimeksi päättyneen tilikauden verotuspäätöksestä. Verotuspäätös voi kuitenkin tulla jopa 10 kuukautta tilikauden päättymisen jälkeen, joten sitä ei välttämättä ole saatavilla, kun osinkoa päätetään jakaa.

4.3 Osakkeen matemaattinen arvo

Kaikkien osakkeiden matemaattinen arvo on sama kuin yhtiön nettovarallisuus. Kuitenkin yhden osakkeen matemaattisen arvon saa selville jakamalla nettovarallisuuden osakeyhtiön ulkona olevilla osakkeilla (Vilkkumaa 2014, 137). Ulkona olevilla osakkeilla tarkoitetaan niitä osakkeita, jotka eivät ole osakeyhtiön omistuksessa (Koponen 2015, 47).

$$\text{osakkeen matemaattinen arvo} = \frac{\text{nettovarallisuus}}{\text{osakkeiden määrä}} = \frac{51\,367}{100} = 513,67$$

Kaava 2. Yritys A:n osakkeen matemaattinen arvo.

Yritys A:lla on ulkona olevia osakkeita 100 kappaletta, joten Yritys A:n osakkeen matemaattinen arvo on 513,67 euroa per osake. Yritys B:llä ja Yritys C:llä on myöskin ulkona olevia osakkeita 100 kappaletta.

Taulukko 6. Esimerkkiyritysten osakkeen matemaattiset arvot.

Yritys A	Yritys B	Yritys C
513,67	1310,89	17 885,93

Kun osakkeen matemaattinen arvo on selvillä, summataan yhteen osakkaan omistamien osakkeiden matemaattinen arvo. Yritys A:lla ja Yritys B:llä oli vain yksi osakkeenomistaja, jotka omistavat yhtiöistään kaikki 100 osaketta. Yritys C:llä sen sijaan on kaksi osakasta, joista osakas X omistaa 69 osaketta ja osakas Y omistaa 31 osaketta.

$$\begin{aligned} & \textbf{Omistamien osakkeiden yhteenlaskettu matemaattinen arvo} \\ & = \textbf{omistamien osakkeiden määrä} \times \textbf{osakkeen matemaattinen arvo} \\ & = 69 \times 17\,885,93 = 1\,234\,129,17 \end{aligned}$$

Kaava 3. Yritys C:n osakas X:n osakkeiden yhteenlaskettu matemaattinen arvo.

Yritys C:n osakas X:n omistamien 69 osakkeen yhteenlaskettu matemaattinen arvo on siis 1 234 129,17 euroa. Osakas X:n osakkeiden matemaattista arvoa tulee kuitenkin oikaista.

Jos osakkaalla on osakaslaina tai hän on yrittäjäosakas, jolla on asuntoetu, osakkeiden matemaattiseen arvoon tehdään osakaskohtainen oikaisu. Yrittäjäosakkaalla tarkoitetaan osakasta, joka ei ole työsuhteessa eli toimii yhtiössä johtavassa asemassa ja omistaa yksin tai perheensä kanssa yli 50 % yhtiön osakkeista tai omistaa yksin yli 30 % osakkeista. (Verohallinto 2017f)

Osakkaan omistamien osakkeiden matemaattisesta arvosta vähennetään asunnon arvo, jos osakas tai hänen perheensä on käyttänyt yhtiön asuntoa sinä vuonna, kun osakas saa osingon. Matemaattisesta arvosta vähennetään se määrä asunnon arvosta, mikä on sen tilikauden taseessa, josta yhtiön nettovarallisuus on laskettu. (Verohallinto 2017f)

Osakaslainan osalta matemaattisesta arvosta vähennetään se määrä osakaslainasta, mikä on sen tilikauden taseessa, josta yhtiön nettovarallisuus on laskettu. Osakaslaina vähennetään, jos osakas omistaa yksin tai perheensä kanssa vähintään 10 % yhtiön osakkeista tai kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä osingon nostettavissa olovuotta edeltävänä vuonna päättyneen tilikauden lopussa. (Verohallinto 2017f)

Yritys C:n osakas X:llä on 5 000 euron osakaslaina. Hänen omistusosuus yhtiöstä on yli 10 prosenttia, joten osakaslaina tulee vähentää osakkaan omistamien osakkeiden matemaattisesta arvosta.

Osakkaan omistamien osakkeiden matemaattinen arvo

$$\begin{aligned}
 & - \text{osakslainan määrä} = 1\,234\,129,17 - 5\,000 \\
 & = 1\,229\,129,45
 \end{aligned}$$

Kaava 4. Yritys C:n osakas X:n osakkeiden yhteenlasketun matemaattisen arvon oikaisu.

Näin ollen osakas X:n matemaattiseksi arvoksi saadaan 1 229 129,45 euroa. Yritys C:n toisen osakkaan ja muiden yritysten osalta ei tarvitse tehdä osakaskohtaisia vähennyksiä.

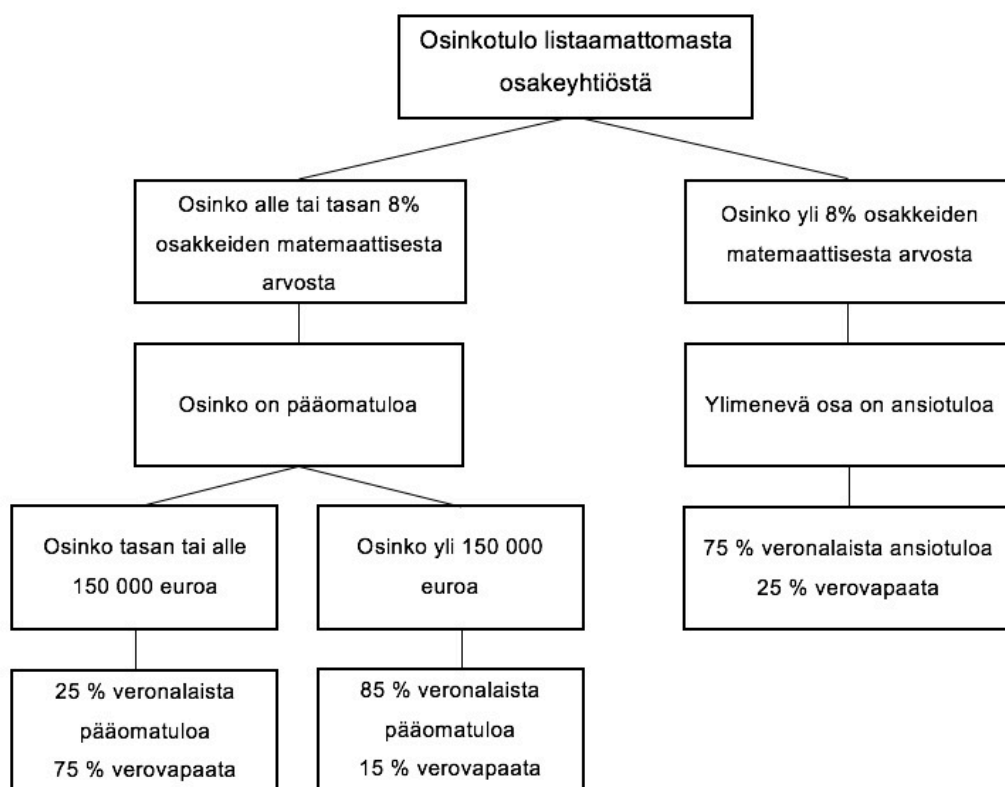
Taulukko 7. Esimerkkiyritysten osakkaiden yhteenlasketut matemaattiset arvot.

Yritys A	Yritys B	Yritys C
1 osakas: 51 367	1 osakas: 131 089	Osakas X: 1 229 129,45 Osakas Y: 554 463,95

Koska Yritys A:lla ja Yritys B:llä on vain yksi osakas, heidän omistamien osakkeiden matemaattinen arvo on sama kuin yhtiön koko osakekannan matemaattinen arvo.

4.4 Osingonjaon verotus

Osingonjakoon kohdistuu osittain kahdenkertainen verotus. Ennen osingonjakoa osakeyhtiö on jo maksanut verotettavasta tulostaan 20 % tuloveroa ja osakasta verotetaan vielä toisen kerran saamastaan osingosta. Kahdenkertaista verotusta kuitenkin lievennetään jakamalla luonnollisen henkilön saama osinko listaamattomasta yhtiöstä pääomatulo-osinkoon ja ansiotulo-osinkoon. (Koponen 2015, 27; Vilkkumaa 2014, 127)

Kuva 1. Listaamattomasta yhtiöstä saadun osinkotulon verotus. (muokattu Verotieto Oy 2018, 98)

Osingosta verotetaan pääomatulona se määrä, joka vastaa kahdeksaa prosenttia osakkaan omistamien osakkeiden matemaattisesta arvosta. Tämän ylimenevä osa on ansiotulo-osinkoa. (Koponen 2015, 27-28)

Pääomatulo-osingosta veronalaista pääomatuloa on 25 % osingosta ja 75 % on verovapaata. Jos kuitenkin verovelvollisen saamien osinkojen määrä ylittää 150 000 euroa vuodessa, verotetaan ylittävältä osalta 85 % pääomatulona ja 15 % on verovapaata. (Koponen 2015, 27-28) Pääomatulosta verotetaan 30 % 30 000 euroon asti vuodessa ja sen ylittävältä osalta 34 % (Verohallinto 2017b).

ESIMERKKI

Yritys A:n nettovarallisuus on 51 367 euroa ja yritys jakaa osinkoa 4 000 euroa. Koska yrityksellä on vain yksi osakas, hänen omistamien osakkeiden matemaattinen arvo on 51 367 euroa. Osakkeiden matemaattisesta arvosta 8% vastaava määrä on 4 109 euroa. Osinko verotetaan siis pääomatulona, koska 4 000 euron osinko ei ylitä kahdeksaa prosenttia osak-

keiden matemaattisesta arvosta. Koska osinko on alle 150 000 euroa, osingosta 25%, eli 1000 euroa verotetaan pääomatulona. Osakkaalla ei ole verovuonna muita pääomatuloja, joten 1 000 eurosta verotetaan 30 % pääomatuloveroa, eli 300 euroa.

Jos osinko ylittää matemaattiselle arvolle lasketun kahdeksan prosentin vuotuisen tuoton, ylimenevästä osasta 75 % on veronalaista ansiotuloa ja 25 % verovapaata. Osinko jaetaan tällöin siis kahteen osaan. Ansiotulo-osinko verotetaan progressiivisesti valtiontuloveroasteikon mukaan ja YEL-osakkaan ansiotulo-osingosta peritään myös kunnallisvero ja mahdollinen kirkollisvero, kuten muustakin ansiotulosta. (Koponen 2015, 28-29)

Jos osinko ylittää sekä 150 000 euron rajan että 8 % osakkeiden matemaattisen arvon rajan, 150 000 euron ylittävä osa verotetaan 85- prosenttisesti pääomatulo-osinkona ja 8 % osakkeiden matemaattisesta arvosta ylittävä osa verotetaan myös ansiotulona (Tomperi 2018, 50).

ESIMERKKI

Yritys C jakaa osinkoa 2 500 euroa per osake eli yhteensä 250 000 euroa. Osakas X omistaa 69 osaketta, joten hän saa osinkoa 172 500 euroa. Osakas X:n osakkeiden matemaattinen arvo on 1 229 129 euroa, josta 8% on 98 330 euroa.

Taulukko 8. Jako pääoma- ja ansiotuloon, kun osinko ylittää 150 000 euroa sekä on yli 8 % osakkeiden matemaattisesta arvosta. (muokattu Tomperi 2018, 51)

	Veronalaista pääomatuloa	Veronalaista ansiotuloa	Verovapaata tuloa
Osingosta 150 000			
veronalaista pääomatuloa 25%	37500		
verovapaata pääomatuloa 75%			112500
150 000 euron ylittävältä osalta (22500 euroa)			
85% veronalaista pääomatuloa	19125		
25% verovapaata pääomatuloa			5625
8% ylittävältä osalta (74 170 euroa)			
75% veronalaista ansiotuloa		55628	
25% verovapaata ansiotuloa			18543
Yhteensä	56625	55628	136668

Osakas X:lle syntyy veronalaista pääomatuloa 56 625 euroa, josta 30 000 eurosta verotetaan 30 % pääomatuloveroa ja sen ylittävistä osasta, eli 26 625 eurosta verotetaan 34 % pääomatuloveroa.

Osakkeiden matemaattisesta arvosta lasketun 8 % ylittävistä osingon osasta syntyy 55 628 euroa veronalaista ansiotuloa, mikä verotetaan yrittäjän henkilökohtaisen ansiotuloveroprosentin mukaan.

Osakeyhtiön tulee tehdä osingoista 7,5 % ennakonpidätys, jos osakkaan saama osinko on enintään 150 000 euroa. Jos osakas saa verovuonna samalta osakeyhtiöltä osinkoa yli 150 000 euroa, ylittävän osan ennakonpidätys on 28 %. (Verohallinto 2017g)

4.5 Peitelty osinko

Peitelty osinko tarkoittaa osakeyhtiön varojen siirtämistä osakkaalle tai tämän omaiselle osakkuusaseman perusteella tavallisesta olennaisesti poikkeavalla hinnoittelulla tai vastikkeetta. Peitelty osinko voi tulla sovellettavaksi esimerkiksi seuraavissa tilanteissa:

- Osakas vuokraa kiinteistöä yhtiölle ylihintaan
- Yhtiö kustantaa osakkaalle autoedun, jota ei ole käsitelty luontoisetuna
- Osakkaalle maksetaan verovapaita matkakustannusten korvauksia ja päivärahja ilman matkalaskuja
- Yhtiö myy auton osakkaalle alihintaan (Verotieto Oy 2018, 95-96)

Peitellyn osingon arvioinnissa olennaista on, että etu on saatu juuri osakkuusaseman perusteella. Peitellyn osingon saaja on tavallisimmin osakas, jolla on määräysvalta yhtiössä ja pystyy siten vaikuttamaan yhtiön päätöksentekoon. (Verohallinto 2016a) Peitellyn osingon saajana voi myös olla osakkaan omainen, mutta peitellyn osingon verotus kohdistuu tästä huolimatta aina osakkaaseen (Tomperi 2014, 62).

Peiteltyä osinkoa saaneen osakkaan veronalaiseksi ansiotuloksi katsotaan käyvän hinnan ja käytetyn hinnan erotus ja peiteltyä osinkoa jakaneen osakeyhtiön verotuksessa menetellään niin kuin olisi käytetty käypää hintaa. Peitellyn osingon jakamisesta aiheutuneet menot eivät ole yhtiölle vähennyskelpoisia menoja ja ne tulee lisätä yhtiön tuloon. (Verotieto Oy 2018, 95)

Mikäli esimerkiksi osakeyhtiö myy omaisuutta osakkaalle alihintaan, osakkaan ansiotuloihin lisätään 75 % käyvän hinnan ja käytetyn alihinnan erotuksesta. Koska yhtiön verotuksessa menetellään niin kuin kaupassa olisi käytetty käypää hintaa, yhtiön verotettavaan tuloon lisätään osakkaalta saamatta jäänyt hinta eli käyvän hinnan ja käytetyn hinnan erotus. (Verotieto Oy 2018, 95) Peitellyn osingon verotus tulee yleensä kalliimaksi kuin avoimen osingon verotus (Tomperi 2014, 63).

Peitellyn osingon jakamisesta ei automaattisesti tule sanktiota, mutta sekä yhtiö että osakas voivat saada veronkorotuksen, jos peitellyn osingon verotus on johtunut ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönnistä. Veronkorotus riippuu laiminlyönnin luonteesta ja edellyttää aina verovelvollisen kuulemistä. (Raunio ym. 2014, 201-202) Jos on kyse vähäisestä puutteellisuudesta tai virheestä veroilmoituksessa eikä ilmoitusta ei ole korjattu kehotuksesta huolimatta tai jos ilmoitus on annettu myöhässä ilman pätevää syytä, verovelvolliselle voidaan määrätä enintään 150 euron veronkorotus. (Verohallinto 2016a)

Jos veroilmoituksessa on olennainen puutteellisuus tai virhe tai ilmoitus on lähetetty vasta kehotuksen jälkeen, verovelvolliselle voidaan määrätä enintään 800 euron veronkorotus. Jos veroilmoitus on annettu tahallaan tai törkeän huolimattomuuden johdosta olennaisesti vääränä tai ilmoitusta ei ole lainkaan annettu, veronkorotus on lisätyn tulon osalta enintään 30 prosenttia lisätystä tulosta. (Verohallinto 2016a)

5 PALKKAA VAI OSINKOA?

Yksi tärkeimmistä verosuunnittelun keinoista osakeyhtiössä on omistajayrittäjän palkan ja osingon suhteen optimointi. Omistajayrittäjä katsoo useimmiten omaa ja yrityksen verotusta kokonaisuutena eli hän etsii sellaista varojennostokeinoa, missä kokonaisverorasitus on pienin ja varojennosto ei vahingoita yritystä.

Palkan ja osingon edullisuuden vertailussa on monia muuttujia, mitkä kannattaa ottaa huomioon. Palkka ja sen sivukulut ovat yritykselle vähennyskelpoisia kuluja, kun taas osinko ei ole. Palkka siis pienentää yrityksen tulosta, jolloin yritys maksaa tuloksesta veroa vähemmän. Toisaalta, osinkoon ei liity sivukuluja. Vertailuun vaikuttaa myös suu- resti osakeyhtiön nettovarallisuus ja tulos sekä yrittäjän rahantarve.

5.1 Nettovarallisuuden vaikutus osingon verotukseen

Usein neuvotaan, että nettovarallisuutta kannattaa aina kasvattaa ja edullisinta on nostaa osinkoa 8 % osakkeiden matemaattisesta arvosta. Tässä täytyy kuitenkin ottaa huomioon, että vaikka osingosta olisi vain 25 % on veronalaista pääomatuloa, jolloin osingon verotus on 7,5 %, saattaa ansiotuloveroprosentti olla vieläkin pienempi. Tällöin ansiotulo-osinko onkin edullisempaa kuin pääomatulo-osinko. Yrittäjä ei välttämättä nosta yrityksestään tai saa muualtakaan ollenkaan tai paljon ansiotuloa, jolloin ansiotuloveroa ei mene muusta kuin ansiotulo-osingosta.

Ansiotulo-osingon edullisuus nähdään alla olevassa laskelmassa, missä kaikille esimerkkiyrityksille jaettiin 20 000 euroa osinkoa ja suurimman nettovarallisuuden omaavan Yritys C:n yrittäjä maksaakin osingosta eniten veroja muihin yrityksiin verrattuna.

Taulukko 9. Nettovarallisuuden vaikutus osingon verotukseen, ei palkkaa.

	Yritys A	Yritys B	Yritys C, osakas X
Nettovarallisuus	51367	131089	1788593
Osakkeiden mat. arvo	51367	131089	1229129
8% mat. arvosta	4109	10487	98330

(jatkuu)

Taulukko 9. (jatkuu)

Osinko	20000	20000	20000
Pääomatulo-osinko	4109	10487	20000
Veronalaista 25%	1027	2622	5000
Verovapaata 75%	3082	7865	15000
Pääomatulo-osingon vero	308	787	1500
Ansiotulo-osinko	15891	9513	–
Veronalaista 75%	11918	7135	–
Verovapaata 25%	3973	2378	–
Ansiotulo-osingon vero	155	0	0
Verovapaa tulo yhteensä	7055	10244	15000
Verot yhteensä	463	787	1500
Osingon veroprosentti	2,3 %	3,9 %	7,5 %
Käteen	19537	19213	18500

Yritys C maksaa osingosta eniten veroja siksi, että osinko on kokonaan pääomatulo-osinkoa, josta menee veroa 7,5 %. Yritys A:lla menee osingosta vähiten veroa, koska suurin osa osingosta on ansiotulo-osinkoa, mistä menee veroa vain noin 1 %, koska muita palkkatuloja ei ole. Yritys B:llä on taas niin pieni ansiotulo-osinko, ettei siitä mene veroa lainkaan.

Jos kaikille yrittäjille lisätään 15 000 euroa palkkaa, tilanne kääntyy toisin päin. Tällöin Yritys C:n yrittäjä hyötyy suuresta nettovarallisuudesta ja hän maksaa tuloista 2 350 euroa vähemmän veroa kuin Yritys A:n yrittäjä.

Taulukko 10. Nettovarallisuuden vaikutus osingon verotukseen, 15 000 euroa palkkaa.

	Yritys A	Yritys B	Yritys C, osakas X
Nettovarallisuus	51367	131089	1788593
Osakkeiden mat. arvo	51367	131089	1229129
8% mat. arvosta	4109	10487	98330

(jatkuu)

Taulukko 10. (jatkuu)

Osinko	20000	20000	20000
Palkka	15000	15000	15000
Pääomatulo-osinko	4109	20000	20000
Veronalaista 25%	1027	5000	5000
Verovapaata 75%	3082	15000	15000
Pääomatulo-osingon vero	308	1500	1500
Ansiotulo-osinko	15891	0	–
Veronalaista 75%	11918	0	–
Verovapaata 25%	3973	0	–
Ansiotulot yhteensä	30891	15000	15000
Ansiotulo-osingon vero	4166,72	2725,87	624,53
Verovapaa tulo yhteensä	7055	15000	15000
Verot yhteensä	4475	4226	2125
Käteen	15525	15774	17875

Tästä voidaan päätellä, että jos yrittäjä haluaa vuosittain nostaa yrityksestään sekä palkkaa että osinkoa, kannattaa nettovarallisuutta pyrkiä kasvattamaan ja nostaa osinkoa 8 % osakkeiden matemaattisesta arvosta vastaava määrä, kuitenkin enintään 150 000 euroa. Jos taas yrittäjä haluaa nostaa pelkkää osinkoa, kannattaa ansiotulo-osingon edullisuus ottaa laskelmissa huomioon.

5.2 Palkan 20 % kokonaisveroasteen hyöty.

Palkan kokonaisveroasteen ollessa 20 %, yritys hyötyy maksamalla vähemmän yhteisövero ja yrittäjä saa samalla veron määrällä nostettua itselleen palkkaa.

Taulukko 11. Palkan 20 % kokonaisveroasteen hyöty

	1	2
Tulos ennen palkkaa	32901	32901
Palkka	0	32620
		(jatkuu)

Taulukko 11. (jatkuu)

Sairausvakuutusmaksu		281
Tulos palkan jälkeen	32901	0
Yhteisövero	6580	0
Ansiotulovero	0	6554
Ansiotuloveroprosentti	–	20 %
Verot yhteensä	6580	6554
Kokonaisveroaste	20 %	20 %
Käteen	0	26066

Laskelmassa on käytetty Turun 19,50 % kunnallisveroa sekä 1,25 % kirkollisveroa, eikä YEL-maksua ole otettu huomioon. Taulukossa ensimmäisessä vaihtoehdossa ei nosteta ollenkaan palkkaa ja toisessa nostetaan palkkaa 32 620 euroa. Molemmissa veroja maksetaan suunnilleen saman verran, mutta yrittäjä saa palkkaa nostaessaan käteen 26 066 euroa, kun ensimmäisessä vaihtoehdossa yrittäjä ei saa mitään.

Kokonaisveroasteen ollessa 20 % palkka on useimmiten edullisempaa kuin osinko, sillä pääomatulo-osingosta menee veroa vähintään 26 %, kun otetaan huomioon yrityksen maksama yhteisövero sekä pääomatulo-osingon vähimmäisverotus (20% + (0,8 x 25% x 30%)).

5.3 Vertailulaskelmat

Palkkaa ja osinkoa vertaillaan esimerkkiyritysten tilinpäätöstietojen pohjalta ja tehdään laskelmia, milloin on kannattavampaa nostaa palkkaa ja milloin osinkoa. Laskelmissa käytetään vuoden 2017 tilinpäätöstietoja, joista poistetaan yrittäjien palkannostojen vaikutukset. Laskelmissa siis oletetaan, että vuoden 2017 tilikauden tulos vastaa vuoden 2018 tilikauden tulosta ennen yrittäjien palkannostoa. Työssä ei siis pohdita, miten paljon yrittäjän olisi kannattanut vuonna 2017 nostaa palkkaa ja osinkoa, vaan tutkitaan, mikä olisi kannattavinta vuonna 2018. Tämän takia nettovarallisuus osingonjakoa varten lasketaan vuonna 2017 päättyneestä taseesta.

Kaikissa esimerkkiyrityksissä oletetaan, että osakas asuu Turussa ja kuuluu evankelis-luterilaiseen kirkkoon. Turun kunnallisveroprosentti on vuonna 2018 19,50 % ja kirkollis-vero on 1,25 %. Lisäksi, kaikki osakkaat kuuluvat yrittäjän eläkevakuutuksen piiriin, mutta YEL-maksua ei kuitenkaan huomioida laskelmissa, sillä palkka ei suoraan vaikuta mak-sun suuruuteen. Omistajayrittäjien palkan sivukuluna maksetaan vain sairausvakuutus-maksu, joka on vuonna 2018 0,86 %. Yritys C:llä on murrettu tilikausi, mutta laskelmissa käytetään siitä huolimatta vain vuoden 2018 sairausvakuutusmaksuprosenttia.

Kuten aikaisemmista laskelmista voi huomata, Yritys A:n nettovarallisuus on esimerk-kiyrityksistä pienin, Yritys B:n keskiluokkaa ja Yritys C:n on suurin. Nettovarallisuuden perusteella ei saada kuitenkaan selville yrityksen varallisuutta. Vaikka Yritys B:n netto-varallisuus onkin noin 130 000 euroa, sen tulos on vain alle 20 000 euroa. Tämän vuoksi Yritys B:n osakas ei voi nostaa yrityksestä suurta palkkaa.

Oletetaan, että Yritys A:n osakas haluaa nostaa yhtiöstä varoja bruttona noin 30 000 euroa vuodessa, Yritys B:n osakas noin 20 000 euroa ja Yritys C:n osakas Y noin 50 000 euroa ja osakas X noin 100 000 euroa. Näiden lukujen pohjalta lasketaan, milloin osak-kaiden on kannattavinta nostaa palkkaa ja milloin osinkoa.

Jokaisen esimerkkiyrityksen laskelmissa on kolme vaihtoehtoa, joista ensimmäisessä vaihtoehdossa yrittäjä nostaa paljon osinkoa, mutta vähän palkkaa, toisessa vaihtoeh-dossa yrittäjä nostaa noin puolet palkkaa ja puolet osinkoa ja kolmannessa vaihtoeh-dossa yrittäjä nostaa paljon palkkaa, mutta vähän osinkoa.

Jokaisessa vaihtoehdossa lasketaan yhteen yrityksen maksama yhteisövero, yrittäjän osingosta maksama pääomatulo- ja ansiotulovero sekä yrittäjän palkasta maksama an-siotulovero. Kokonaisveroa verrataan yrityksen tulokseen ennen palkkaa, jolloin saa-daan jokaiselle vaihtoehdolle laskettua kokonaisveroaste. Vaihtoehdoista edullisin on se, missä kokonaisveroaste on pienin.

Laskelmat tehdään Microsoft Excel- taulukkolaskentaohjelmassa ja ansiotulojen verojen laskemisen apuna käytetään Profit Hunter- verosuunnitteluohjelmaa. Profit Hunter huo-mioi yrittäjän ansiotuloista tehtävät vähennykset ja laskee ansiotuloista menevän veron.

Lisäksi laskelmissa oletetaan, että kirjanpidon tulos on sama kuin verotuksen tulos. Ve-rotettavaan tuloon ei siis tehdä oikaisuja.

5.4 Yritys A: palkan ja osingon vertailu

Yritys A:lla nettovarallisuus on noin 51 000 euroa ja tulos ennen palkkaa noin 42 000 euroa. Yrittäjän rahan tarve on 30 000 euroa bruttona vuonna 2018.

Taulukko 12. Yritys A:n palkan ja osingon vertailu.

Yritys A, n. 30 000/v		1	2	3
Yrityksen tulos ennen palkkaa		42155	42155	42155
Palkka		4000	15000	26000
Palkan sairausvakuutusmaksu	0,86 %	34	129	224
Palkkakulut yritykselle yht.		4034	15129	26224
Tulos ennen veroja		38121	27026	15932
Tulovero	20 %	7624	5405	3186
Tulos verojen jälkeen		30497	21621	12745
Nettovarallisuus 2017		51367	51367	51367
josta 8%	8 %	4109	4109	4109
Jaettu osinko		26000	15000	4000
Veronalainen pääomatulo-osinko	25 %	1027	1027	1000
Verovapaata	75 %	3082	3082	3000
Pääomatulo-osingon vero	30 %	308	308	300
Veronalainen ansiotulo-osinko	75 %	16418	8168	–
Verovapaata	25 %	5473	2723	–
Ansiotulot yhteensä		20418	23168	26000
Ansiotulojen vero %		10 %	13 %	15 %
Ansiotulojen vero €		2024	3052	4009
Bruttotulo yhteensä		30000	30000	30000
Verovapaata tuloa yhteensä		8555	5805	3000
Käteen		27668	26640	25691
Yrittäjän maksamat verot yht.		2332	3360	4309
Yrityksen maksamat verot yht.		7624	5405	3186
Verot yhteensä yritys+yrittäjä		9956	8766	7495
Kokonaisveroaste		24 %	21 %	18 %

Laskelmissa kokonaisveroaste on pienin vaihtoehdossa 3, missä yrittäjä nostaa suurimman osan, eli 26 000 euroa palkkana ja loput 4 000 euroa osinkona. Tässä vaihtoehdossa veroja maksetaan 2 461 euroa vähemmän, kuin vaihtoehdossa 1, jossa kokonaisveroaste on vaihtoehdoista suurin. Yrittäjän nostaessa suurimman osan palkkana hänelle jää kuitenkin noin 2 200 euroa vähemmän varoja nettona kuin vaihtoehdossa 1 ja yrittäjä joutuu itse maksamaan veroja noin 2 000 euroa enemmän. Yrittäjälle siis vaihtoehto 1 olisi edullisin, mutta yritykselle vaihtoehto 3.

Tässä ei siis ole yrittäjälle ja yritykselle yhteistä edullisinta vaihtoehtoa, joten paras vaihtoehto riippuu täysin yrittäjän tahdosta. Itse suosittelisin yrittäjälle vaihtoehtoa 1, koska se ei silti oikeastaan vahingoita yritystä, mutta on yrittäjälle paljon edullisempi.

Lisäksi, nostamalla vain vähän palkkaa, saa kasvatettua nettovarallisuutta, mikä pitkällä tähtäimellä edesauttaa nostamaan yhä suurempaa huojennettua osinkoa. Vaihtoehdossa 1 myös tulos näyttää hyvältä, sillä yrittäjät usein haluavat tuloksen näyttävän hyvältä pankkeja tai kilpailijoita varten.

Vaihtoehdossa 2 yrittäjä nostaisi 15 000 palkkana ja 15 000 osinkona. Tämä vaihtoehto on hyvä kompromissi, jos yrittäjä haluaa ottaa kokonaisverotuksen huomioon, muttei halua maksaa eniten veroja. Verotuksen kannalta yritykselle on kuitenkin aina edullisin vaihtoehto se, että yrittäjä nostaa paljon palkkaa, koska pienemmästä tuloksesta yritys maksaa vähemmän veroa.

5.5 Yritys B: palkan ja osingon vertailu

Yritys B:n nettovarallisuus vuoden 2017 tilinpäätöksen perusteella on 131 089 euroa ja tulos on 19 106 euroa. Yrittäjällä on toinenkin yritys, joten hänelle riittää, että saisi tästä yrityksestä nostettua 20 000 euroa vuonna 2018.

Taulukko 13. Yritys B: palkan ja osingon vertailu.

Yritys B, n. 20 000/v		1	2	3
Yrityksen tulos ennen palkkaa		19106	19106	19106
Palkka		0	10000	14000
Palkan sairausvakuutusmaksu	0,86 %	0	86	120

(jatkuu)

Taulukko 13. (jatkuu)

Palkkakulut yritykselle yhteensä		0	10086	14120
Tulos ennen veroja		19106	9020	4986
Tulovero	20 %	3821	1804	997
Tulos verojen jälkeen		15285	7216	3989
Nettovarallisuus 2017		131089	131089	131089
josta 8%	8 %	10487	10487	10487
Jaettu osinko		20000	10000	6000
Veronalainen pääomatulo	25 %	2622	2500	1500
Verovapaata	75 %	7865	7500	4500
Pääomatulo-osingon vero	30 %	787	750	450
Veronalainen ansiotulo	75 %	7135	–	–
Verovapaata	25 %	2378	–	–
Ansiotulot yhteensä		7135	10000	14000
Ansiotulojen veroprosentti				2 %
Ansiotulojen vero		0	0	250
Bruttotulo yhteensä		20000	20000	20000
Yrittäjän maksamat verot		787	750	700
Käteen		19213	19250	19300
Verot yhteensä yritys+yrittäjä		4608	2554	1697
Kokonaisveroaste %		24 %	13 %	9 %

Ensimmäisessä vaihtoehdossa yrittäjä nostaisi kaiken osinkona, toisessa vaihtoehdossa 10 000 euroa osinkona ja 10 000 euroa palkkana ja kolmannessa vaihtoehdossa 14 000 euroa palkkana ja 6 000 euroa osinkona. Ensimmäisessä ja toisessa vaihtoehdossa ansiotulot ovat niin pienet, ettei yrittäjä maksa niistä ollenkaan veroa, kolmannessakin veroa menee vain 250 euroa. Yrittäjän maksamissa veroissa tai käteen jäävässä summassa ei juurikaan ole eroa, mutta kokonaisverorasituksen ero on selkeä.

Vaihtoehdon 1 kokonaisveroaste on 24 %, kun taas vaihtoehdossa 3 kokonaisveroaste on 9 %. Veroja maksetaan vaihtoehdossa 3 yhteensä noin 2 900 euroa vähemmän kuin vaihtoehdossa 1 ja yrittäjälle jää hieman enemmän varoja nettona.

Yrittäjän ja yrityksen verotuksen kannalta paras vaihtoehto on siis nostaa paljon palkkaa ja vähän osinkoa. Vaihtoehto 3 on edullisin siitä syystä, että yritys maksaa noin 2 800 euroa vähemmän tuloveroa, koska tulos on pienempi palkan vähennyksen jälkeen.

5.6 Yritys C: palkan ja osingon vertailu

Yritys C:n nettovarallisuus vuoden 2017 tilinpäätöksen pohjalta laskettuna on 1 788 593 euroa ja tulos on 294 837 euroa. Yrityksessä on kaksi osakasta, joista toinen omistaa yrityksestä 69 % ja toinen 31 %. Osakas X haluaa nostaa yrityksestä vuoden aikana 100 000 euroa ja Osakas Y haluaa 50 000 euroa.

Taulukko 14. Yritys C: palkan ja osingon vertailu.

Yritys C X: 100 000 e, Y: 50 000 e	1 Osakas X Osakas Y		2 Osakas X Osakas Y		3 Osakas X Osakas Y	
Tulos ennen palkkoja	294837		294837		294837	
Palkka	13750	11250	49630	27370	82750	42250
Palkan sairausvak.maksu 0,86 %	118	97	427	235	712	363
Palkkakulut yritykselle	13868	11347	50057	27605	83462	42613
Tulos ennen veroja	269622		217175		168762	
Tulovero 20 %	53924		43435		33752	
Tulos verojen jälkeen	215698		173740		135010	
Nettovarallisuus 2017	1788593		1788593		1788593	
Omia osakkeita kpl	69	31	69	31	69	31
Osakkeiden mat. arvo	1234129	554464	1234129	554464	1234129	554464
Oikaisu mat. arvoon	1229129	–	1229129	–	1229129	–
8% mat. arvosta 8 %	98330	44357	98330	44357	98330	44357
Jaettu osinko yhteensä	125000		73000		25000	
Osakkaan osuus osingosta	86250	38750	50370	22630	17250	7750
Veronalainen pääomatulo 25 %	21563	9688	12593	5658	4313	1938
Verovapaata 75 %	64688	29063	37778	16973	12938	5813
Pääomatulo-osingon vero 30 %	6469	2906	3778	1697	1294	2325

(jatkuu)

Taulukko 14. (jatkuu)

Veronalainen ansiotulo	75 %	–	–	–	–	–	–
Verovapaata	25 %	–	–	–	–	–	–
Ansiotulot yhteensä		13750	11250	49630	27370	82750	42250
Ansiotulojen veroprosentti		3 %	1 %	28 %	16 %	36 %	25 %
Ansiotulojen vero		363	155	13829	4460	29542	10535
Bruttotulo per yrittäjä		100000	50000	100000	50000	100000	50000
Verovapaa tulo per yrittäjä		64688	29063	37778	16973	12938	5813
Yrittäjien verot yhteensä		9893		23764		43696	
Käteen		93168	46939	82394	43843	69164	37140
Verot yht. yritys+yrittäjät		63817		67199		77448	
Kokonaisveroaste		22 %		23 %		26 %	

Laskelmien ensimmäisessä vaihtoehdossa osakkaat nostavat paljon osinkoa, mutta vähän palkkaa, toisessa vaihtoehdossa noin puolet palkkaa ja puolet osinkoa ja kolmannessa vaihtoehdossa nostetaan suurin osa palkkana ja vähän osinkona.

Vaihtoehto 1 on selkeästi kokonaisverotuksen sekä yrittäjien kannalta edullisin vaihtoehto. Yrittäjät maksavat peräti noin 33 800 euroa vähemmän veroja kuin vaihtoehdossa 3, missä veroja maksetaan eniten. Tämä tarkoittaa tietysti sitä, että yritys maksaa tässä vaihtoehdossa eniten veroja, mutta tämän kokoisessa yrityksessä se ei yritystä juurikaan vahingoita.

Vaihtoehdossa 1 yrittäjien osingot eivät ylitä heidän omistamien osakkeiden matemaattiselle arvolle laskettua kahdeksan prosentin tuottoa, eivätkä osingot ylitä 150 000 euroa, joten osingot verotetaan suuruudestaan huolimatta vain 25 –prosenttisesti pääomatu-lona. Jos yrittäjät nostaisivat suurimman osan palkkana, he maksaisivat veroja yli nelinkertaisesti ensimmäiseen vaihtoehtoon verrattuna.

6 OPPAAN LAATIMINEN

Opinnäytetyön päätavoitteena oli luoda toimeksiantajan asiakkaille opas osingonjaosta. Oppaasta tulisi käydä ilmi muun muassa, miten osingonjakotilanteessa kuuluu menettellä, mitä varoja yhtiöstä saa jakaa osinkona, mitä osingonjaossa on otettava huomioon ja miten osingonjaosta verotetaan. Oppaan loppuun lisättiin myös neuvoja palkan ja osingon määrästä ja niiden vertailusta.

Opas laadittiin toimeksiantajan sellaisille asiakkaille, jotka ovat pienosakeyhtiöiden omistajayrittäjiä. Oppaalle oli tarvetta siksi, että vaikka yrityksissä usein jaetaan osinkoa, omistajayrittäjät harvoin tietävät esimerkiksi, mitä kaikkea osingonjaossa tulee ottaa huomioon ja miten osingosta verotetaan. Useimmiten kirjanpitäjä selvittää jaettavat varat, laskee, miten paljon olisi kannattavaa jakaa osinkoa ja tekee ehdotuksen yrittäjälle. Yrittäjän on kuitenkin tärkeää tietää osingonjakoon liittyvät keskeiset asiat, sillä omistajayrittäjälle osinko on erittäin yleinen varojennostotapa.

Toimeksiantajan toiveesta oppaasta tehtiin mahdollisimman tiivis, jotta yrittäjä löytäisi aikaa sen lukemiselle ja jaksaisi lukea oppaan ajatuksella läpi. Tämän vuoksi oppaassa käsiteltiin vain keskeisimmät asiat osingonjakoon liittyen, eikä käsitelty esimerkiksi SVOP-rahastoa. Lisäksi, oppaassa tärkeimmät lauseet lihavoitiin, jotta kiireisinkin yrittäjä lukisi edes tärkeimmät kohdat tai kiinnittäisi huomion hänestä mielenkiintoisimpiin kohtiin ja lukisi ne aiheet läpi.

Tavoitteena oli myös saada oppaasta mahdollisimman selkeä, jotta mikään oppaassa käsiteltävä asia ei jäisi epäselväksi. Siksi oppaaseen laitettiin opinnäytetyöstä paljon esimerkkejä, joiden avulla teoria on helpompi omaksua. Esimerkiksi osingonjaon verotuksesta on tullut todella monimutkaista, mutta esimerkkien avulla asian ymmärtää helpommin. Oppaasta pyrittiin myös jättämään pois ammattisanastoa, jotta opas olisi helppolukenainen niillekin, jotka eivät ole osingonjakoon ennen perehtyneet.

Oppaan lähteenä käytettiin opinnäytetyötä ja havainnollistamiseen käytettiin samoja esimerkkiyrityksiä ja samoja esimerkkejä kuin opinnäytetyössäänkin.

Opas etenee tapahtumajärjestyksessä osingonjaon jaettavien varojen selvittämisestä osingonjaon verotukseen. Tämä tuntui luonnollisimmalta järjestykseltä, sillä esimerkiksi osingonjaon verotusta ei voi ymmärtää ennen kuin tietää, mikä on nettovarallisuus.

Oppaassa käydään ensimmäisenä läpi osakeyhtiön oman pääoman rakennetta sekä jakokelpoisia varoja. Samassa kappaleessa käsitellään myös tasetesti sekä maksukykytesti. Seuraavaksi oppaassa käsitellään varojenjakotilanteessa menettelyä. Oppaassa käydään läpi, mitä erilaisia kokouksia varojenjakotilanteeseen liittyy, esimerkiksi varsinainen yhtiökokous sekä ylimääräinen yhtiökokous. Oppaassa on myös esimerkki varsinaisen yhtiökokouksen pöytäkirjasta, josta saa käsityksen siitä, mitä pöytäkirjaan tulee kirjata.

Seuraavaksi oppaassa käsitellään osakeyhtiön nettovarallisuutta ja matemaattista arvoa. Näissä kappaleissa käytettiin paljon esimerkkejä, sillä aihe on vaikea. Pidettiin myös tärkeänä mainita, että nettovarallisuuden näkee verotuspäätöksestä ja kiinteistön verotusarvon näkee kiinteistöverotuspäätöksestä, sillä yrittäjät eivät aina toimita kiinteistöverotuspäätöksiä kirjanpitäjälle pyytämättä. Yrittäjät tuskin siis tietävät, miten suuri vaikutus kiinteistön verotusarvolla voi olla osingon verotukseen. Oppaaseen laitettiin näistä päätöksistä myös kuvia.

Oppaan loppupuolella käsitellään osingonjaon verotusta. Tämäkin aihe on hyvin monimutkainen, joten kappaleessa on esimerkkejä sekä selkeä kuva osingon jaottelusta pääomatulo- ja ansiotulo-osinkoon. Oppaan loppuun lisättiin myös muutamia neuvoja palkan ja osingon vertailuun, sillä tämä on luultavasti yrittäjälle kaikkein mielenkiintoisin asia.

Toimeksiantajalle annettiin useita kopioita oppaasta ja oppaat sidottiin liimasidontakansiin. Opas annettiin myös PDF- sekä Microsoft Word- tiedostona, jotta opasta voi myös jakaa sähköisesti ja muokata tarvittaessa.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyön aiheena oli varojen nosto osakeyhtiöstä ja tavoitteena oli luoda toimeksiantajalle yksinkertainen pienosakeyhtiön osinko-opas, mitä toimeksiantaja voisi jakaa asiakkailleen.

Opinnäytetyön ensimmäisenä tutkimuskysymyksenä haluttiin selvittää, mitä eri mahdollisuuksia osakkaalla on nostaa varoja ja miten niitä verotetaan. Varojennostotavoista käsiteltiin YEL-osakkaan palkkaa, luontoisetuja sekä verovapaita etuja, SVOP-rahaston jakamista, osakaslainaa sekä osingonjakoa. Käsiteltäviä varojennostotapoja ei ollut montaa, koska yleisimmät varojennostotavat haluttiin käydä läpi tarpeeksi kattavasti. Palkka ja osingonjako käytiin läpi laajimmin, jotta vertailulaskelmia varten saataisiin tarpeeksi laaja teoriapohja.

Teoriaosuudessa lähdekriittisyys oli tärkeässä osassa, joten työhön pyrittiin valitsemaan vain luotettavia lähteitä. Tietoperusta kerättiin laadullisin menetelmin. Lähteet koostuvat suurimmaksi osaksi alan ammattilaisten kirjoittamista kirjoista, laeista sekä Verohallinnon ohjeista.

Kirjoista suuri osa on tehty vuoden 2014 osinkoverouudistuksen yhteydessä, mutta sen vanhempaa kirjallisuutta ei lähteissä käytetty, sillä sisältö olisi vanhentunutta. Osinkoverouudistuksen aikaisessa kirjallisuudessa vanhentunutta sisältöä olivat vain usein muuttuvat euromääräiset rajat sekä prosentit, kuten sairausvakuutusmaksuprosentti, mitkä selvitettiin ajantasaisista lähteistä. Lisäksi, lähteiden sisältöä verrattiin keskenään, jotta voitiin varmistua sisällön oikeellisuudesta.

Toinen tutkimuskysymys käsitteli menettelyä varojenjakotilanteessa. Jakokelpoisten varojen selvittäminen sekä maksukyvyn takaaminen ovat ehdottoman tärkeitä laittoman varojenjaon välttämiseksi. Lisäksi on tärkeää tuntea erilaiset pakolliset kokoukset varojenjakopäätöksiin liittyen, eli hallituksen kokous, varsinainen yhtiökokous sekä ylimääräinen yhtiökokous. Mielenkiintoista oli selvittää, minne pöytäkirjan tiedot voi lähettää sähköisesti niin, ettei niitä vahingossa lähettäisi julkistettavaksi kaupparekisteriin, sillä valittavan usein kaupparekisteristä löytyy yhtiökokousten pöytäkirjoja, mitkä saattavat sisältää arkaluontoisia tietoja.

Kolmantena tutkimuskysymyksenä haluttiin selvittää, milloin on kannattavampaa nostaa palkkaa, milloin osinkoa. Yrityksen ja yrittäjän verotukseen vaikuttaa suuresti yrittäjän

nostaman palkan ja osingon määrä. Jos haluaa jakaa verorasitusta yrityksen ja yrittäjän kesken, ei yrittäjän kannata nostaa pelkkää palkkaa tai pelkkää osinkoa. Osingon verotus kohdistuu suurimmaksi osaksi yritykseen ja palkan verotus kohdistuu yrittäjään, joten useimmiten paras vaihtoehto on palkan ja osingon yhdistelmä.

Työn toiminnalliseen osaan kerättiin kolmen yrityksen tilinpäätöstiedot, joiden pohjalta pyrittiin tekemään kattavat vertailulaskelmat, joista saa selville, mikä palkan ja osingon yhdistelmä olisi edullisin millekin yritykselle. Laskelmissa käytettiin apuna Profit Hunter-verosuunnitteluohjelmaa, jotta voitiin varmistua laskelmien oikeellisuudesta.

Esimerkkiyritysten palkkaa vai osinkoa- vertailulaskelmista voidaan päätellä, että suuren nettovarallisuuden omaavissa yrityksissä yrittäjän kannattaa nostaa suurin osa rahan tarpeestaan osinkona. Tämä johtuu siitä, että kahdeksaa prosenttia osakkeiden materiaalisesta arvosta vastaava ja alle 150 000 euron huojennettu osinko tulee edullisemmaksi kuin ansiotulojen verotus, jos nostettaisiin yhtä suuri määrä palkkana. Pienen nettovarallisuuden omaavien yritysten omistajayrittäjien kannattaa taas kokonaisveroasteen kannalta nostaa suurin osa palkkana, sillä pienestä nettovarallisuudesta johtuen osingon verotus on siinä tilanteessa useimmiten kalliimpaa kuin palkan verotus. Mahdollinen ansiotulo-osingon edullisuus tulee kuitenkin huomioida laskelmissa.

Lähtökohtaisesti omistajayrittäjän kannattaa myös nostaa yrityksestään sen verran palkkaa, että palkan verotus on kokonaisuudessaan saman verran kuin yhteisöveron määrä olisi, jos palkkaa ei nostettaisi, eli kokonaisveroasteeltaan noin 20 %. Jos verojen maksamisesta haluaa itsekin jotain hyötyä, kannattaa samalla veron määrällä siirtää varoja yrittäjälle.

Palkan ja osingon vertailulaskelmat eivät kuitenkaan ole täysin luotettavia, sillä YEL-vuosityötuloa ei ole otettu huomioon. YEL-vuosityötulo jätettiin pois, koska palkan määrä ei suoraan vaikuta työtuloon, vaan yrittäjän vakuutusyhtiölle ilmoittama työtulon määrä, mikä voi olla lähes mitä tahansa. Lisäksi, laskelmissa käytetään Turun kunnallisen kirkollisveroprosenttia, joten laskelmia ei voi suoraan soveltaa, jos yrittäjä ei asu Turussa tai kuulu kirkkoon.

Työtä ei voi myöskään soveltaa työntekijän eläkelain piirissä oleviin osakkaisiin, sillä opinnäytetyössä aihetta tarkasteltiin vain omistajayrittäjän, eli yrittäjän eläkelain piiriin

kuuluvan yrittäjän näkökulmasta. Työntekijän eläkelain piirissä olevia yrittäjiä ei oikeastaan otettu huomioon ollenkaan.

Verosuunnittelussa on todella monta vaikuttavaa tekijää. Palkan ja osingon vertailuun vaikuttavat muun muassa jakokelpoisten varojen määrä, yrityksen nettovarallisuus sekä yrittäjän rahan tarve. Yrittäjän pitäisi myös pohtia, haluaako hän yrityksen tuloksen näyttävän mahdollisimman suurelta ja haluaako hän kasvattaa nettovarallisuutta. Jos esimerkiksi yrityksen tuloksen halutaan olevan suuri, varat kannattaa nostaa osinkona ja nettovarallisuutta saa kasvatettua jättämällä voittovaroja yhtiöön.

Ei ole kahta samanlaista yritystä ja yrittäjää, joten yksiselitteistä ratkaisua palkan ja osingon suhteeseen ei ole. Tämän vuoksi palkan ja osingon vertailu tulee aina tehdä tapauskohtaisesti.

Opinnäytetyön oheen tehtiin osinko-opas pienosakeyhtiön omistajayrittäjälle. Oppaasta tehtiin tiivis ja selkeä, niin kuin toimeksiantaja toivoi. Oppaassa esimerkit ovat tärkeässä osassa, sillä ne helpottavat teorian ymmärtämistä. Esimerkiksi osingon verotus koetaan hankalaksi, mutta havainnollistava kuva ja kaksi esimerkkiä toivottavasti auttavat lukijaa. Opas koettiin onnistuneeksi, sillä toimeksiantaja oli siihen tyytyväinen ja pyysi useampia kopioita saman tien.

Jatkotutkimuksena voitaisiin tutkia palkkaa ja osinkoa listatun osakeyhtiön omistajayrittäjien näkökulmasta. Listatuilta osakeyhtiöiltä saatu osinko verotetaan aina 85-prosenttisesti pääomatulona, joten olisi mielenkiintoista nähdä, miten tämä vaikuttaa palkan ja osingon vertailuun. Myös TyEL-osakkaiden näkökulma olisi kiinnostava, sillä TyEL-osakkailla palkanmaksu on kalliimpaa kuin YEL-osakkailla, mutta heillä palkka on tärkeä eläketurvan takaamiseksi.

LÄHTEET

Blomqvist, A. & Malmivaara, T. 2016. Osakeyhtiön varojenjakso ja verotus. Helsinki: Talentum Media.

HE 109/2005. Hallituksen esitys Eduskunnalle uudeksi osakeyhtiölainsäädännöksi. Saatavilla <https://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2005/20050109.pdf>.

Immonen, R.; Ossa, J. & Villa, S. 2014. Osakeyhtiön pääoman hallinta. 2. uudistettu painos. Helsinki: Talentum.

Kalluinen, J. 2018. Kuntien verot 2018 – missä maksat eniten? Helsinki: Veronmaksajain keskusliitto. Viitattu 20.2.2018. https://www.veronmaksajat.fi/globalassets/lehdistotiedotteet/lehdistotiedotteet-2018/kuntaveroselvitys_2018.pdf.

Knuuti, J. & Poutiainen, E. 2018. Yrittäjän vakuutus perustuu YEL-työtuloon. Eläketurvakeskus. <https://www.etk.fi/elakejarjestelmat/elaketurva/elaketurvan-kattavuus-ja-vakuuttaminen/yel-yrittajat/>.

Koponen, J. 2015. Osingonjakajan verokirja. 9. uudistettu painos. Helsinki: Verotieto.

Korkolaki 20.8.1982/633. Saatavilla <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1982/19820633>.

Kujanpää, E. 2018. Kolme muutosta tuloverotukseen. Keskuskauppakamari 22.1.2018. Viitattu 22.2.2018. <https://kauppakamari.fi/2018/01/22/kolme-muutosta-tuloverotukseen/>.

Kukkonen, M. & Walden, R. 2014. Pk- yrityksen verosuunnittelu. 2. uudistettu painos. Helsinki: Sanoma Pro.

Kyläkallio, J.; Iirola, O. & Kyläkallio, K. 2017. Osakeyhtiö II. Helsinki: Edita.

Laki osakeyhtiölain voimaannpanosta 21.7.2006/625. Saatavilla <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060625>.

Laki varojen arvostamisesta verotuksessa 22.12.2005/1142. Saatavilla <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2005/20051142>.

Laki verotusmenettelystä 18.12.1995/1558. Saatavilla <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1995/19951558#L4P29>.

Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624. Saatavilla <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060624>.

Ossa, J. 2014. Yritystoiminnan verotus. 2. uudistettu painos. Helsinki: Lakimiesliiton kustannus.

Patentti- ja rekisterihallitus 2018a. Yritysten lukumäärät kaupparekisterissä. Viitattu 14.2.2018. <https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yritystenlkm/lkm.html>.

Patentti- ja rekisterihallitus 2018b. Osakepääoman menettäminen. Viitattu 16.4.2018. https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/osakeyhtio/muutosilmoitus/osakepaaoma/osakepaaoman_menettaminen.html.

Raunio, M.; Romppainen, L.; Ukkola, O. & Kotiranta, K. 2014. Varojen jakaminen ja verotus osakeyhtiössä. 3. uudistettu painos. Helsinki: KHT-Media.

Raunio, M.; Romppainen, L.; Ukkola, O. & Kotiranta, K. 2018. Varojen jakaminen ja verotus osakeyhtiössä. 4. uudistettu painos. Helsinki: ST-Akatemia.

Suomen Pankki 2018. Korkolain mukainen viitekorko ja viivästyskorot. Viitattu 23.2.2018. https://www.suomenpankki.fi/fi/Tilastot/korot/taulukot2/korot_taulukot/viitekorko_fi/.

Tomperi, S. 2014. Yritysverotus ja tilinpäätössuunnittelu. 26. uudistettu painos. Helsinki: Sanoma Pro.

Tomperi, S. 2015. Kehittyvä kirjanpito. 15. uudistettu painos. Helsinki: Edita.

Tomperi, S. 2018. Yritysverotus ja tilinpäätössuunnittelu. 29. uudistettu painos. Helsinki: Sanoma Pro.

Tuloverolaki 30.12.1992/1535. Saatavilla <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19921535#L1P30>.

Valtioneuvosto 2016. VM123:00/2016. Tulolähdejaon poistamista valmistelevan lainsäädäntö-hankkeen asiantuntijaryhmä. Viitattu 19.2.2018. <http://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=VM123:00/2016>.

Veritas eläkevakuutus 2018. YEL-maksut. Viitattu 16.4.2018. <https://www.veritas.fi/yritykset/yel-vakuutus/yel-maksut>.

Verohallinto 2011. Pääomatuloksi luettava osakaslaina. Viitattu 15.3.2018. https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48739/paaomatuloksi_luettava_osakaslain/#koron-periminen.

Verohallinto 2014. Osinkotulojen verotus – saajana omistajayrittäjä. Viitattu 12.3.2018. https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48741/osinkotulojen_verotus__saajana_omistaja/.

Verohallinto 2015a. Uusi yritys – osakeyhtiö ja osuuskunta. Viitattu 6.2.2018. <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/yrityksen-elinkaari/uusi-yritys/osakeyhtio-ja-osuuskunta/>.

Verohallinto 2015b. Pääomanpalautusten verotus 2014 – ohje henkilöasiakkaalle. Viitattu 14.3.2018. https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48880/paaomanpalautusten_verotus_2014__ohje_h/.

Verohallinto 2016a. Peitelty osinko. Viitattu 8.3.2018. https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48147/peitelty_osinko/.

Verohallinto 2016b. Osingot. Viitattu 16.3.2018. <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48951/osingo3/#minka-verovuoden-tulo-osinko-on?>.

Verohallinto 2017a. Tuloverotus – osakeyhtiö ja osuuskunta. Viitattu 16.2.2018. <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/tietoa-yritysverotuksesta/tuloverotus/osakeyhtio-ja-osuuskunta/>.

Verohallinto 2017b. Valtion tuloveroasteikko 2018. Viitattu 20.2.2018. <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48846/valtion-tuloveroasteikko-2018/>.

Verohallinto 2017c. Luontoisedut verotuksessa. Viitattu 22.2.2018. <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/47886/luontoisedut-verotuksessa/#1.2-luontoisedun-veronalaisuus>.

Verohallinto 2017d. Vapaan oman pääoman rahaston varojenjakot verotuksessa. Viitattu 11.3.2018. https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/60520/vapaan_oman_paaoman_rahaston_varojenjakot/.

Verohallinto 2017e. Omaisuuden luovutusvoitot ja –tappiot luonnollisen henkilön verotuksessa. Viitattu 21.3.2018. https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48935/omaisuuden_luovutusvoitot_ja_tappiot_lu4/#2.3-veronalaiset-luovutusvoitot.

Verohallinto 2017f. Osinkotulojen verotus. Viitattu 26.3.2018. <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/47901/osinkotulojen-verotus/#2.5-osakastason-vahennykset>.

Verohallinto 2017g. Osingot listaamattomasta yhtiöstä. Viitattu 27.3.2018. https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/sijoitukset/osakkeet_ja_osingot/osingot_listaa-mattomasta_yhtiost/.

Verohallinto 2017h. Vähennykset – ilmoita itse nämä vähennykset. Viitattu 13.4.2018. https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/verokortti-ja-veroilmoitus/tulot-ja-vahennykset/ilmoita_itse_nama_vahennykse/.

Verohallinto 2017i. Verohallinto tekee nämä vähennykset puolestasi. Viitattu 13.4.2018. https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/verokortti-ja-veroilmoitus/tulot-ja-vahennykset/ilmoita_itse_nama_vahennykse/verohallinto_tekee_nama_vahennykset_puo/.

Verohallinto 2017j. Tilinpäätöstietojen ilmoittaminen – usein kysyttyä. Viitattu 20.4.2018. https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/ilmoittaminen-ja-maksaminen/veroilmoitus/tilinpaatostietojen_ilmoittaminen__usei/.

Verohallinto 2018a. Henkilökuntaedut verotuksessa. Viitattu 22.2.2018. <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/62486/henkilokuntaedut-verotuksessa/>.

Verohallinto 2018b. Kiinteistövero – tarkista verotuspäätös ja maksa vero. Viitattu 10.4.2018. <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/asuminen/kiinteistovero/>.

Verohallinto 2018c. Tilitoimistojen palvelunumero 029497072. Puhelinkeskustelu 12.4.2018.

Verohallinto 2018d. Tulonhankkimiskulut. Viitattu 13.4.2018. <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/verokortti-ja-veroilmoitus/tulot-ja-vahennykset/tulonhankkimiskulut/>.

Veronmaksajain Keskusliitto 2017. Sairausvakuutusmaksut 2018. Viitattu 6.4.2018. <https://www.veronmaksajat.fi/Palkka-ja-elake/Sairausvakuutusmaksut/sairausvakuutusmaksut-2018/>.

Veronmaksajain Keskusliitto 2018. Kunnallisvero. Viitattu 11.4.2018. <https://www.veronmaksajat.fi/luvut/Tilastot/Kunnat/Kunnallisvero/>.

Verontilityslaki 10.7.1998/532. Saatavilla <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980532#L3>.

Verotieto Oy 2018. Yrityksen verotietopaketti 2018. Helsinki: Verotieto.

Vilkkumaa, M. 2014. Yrityksen osinko-opas. Helsinki: Yrityskirjat.

Viitala, T. 2014. Osakeyhtiön voitonjaon verotus. 2. uudistettu painos. Helsinki: Lakimiesliiton kustannus.

Yrittäjän eläkelaki 22.12.2006/1272. Viitattu 21.2.2018. Saatavilla <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20061272>.

Yrittäjät. N.d. Yrittäjän eläkejärjestelmä. Viitattu 22.2.2018. <https://www.yrittajat.fi/yrittajan-abc/yrittajan-sosiaaliturva/yrittajan-toimeentuloturva/yrittajan-elakejarjestelma-316927>.

Valtion tulovero YEL-vakuutetun palkasta

ARVIOVEROLASKELMA:

Verovuosi 2018

ANSIOTULOT:

Palkka	32940.00	(YEL)
Luonnolliset vähennykset:		
Tulohankkimisvähennys	750.00	
Puhdas ansiotulo:	32190.00	
Valtion ja kunnan tuloista tehtävät vähennykset:		
Päivärahamaksu	503.98	
Päivärahamaksun yrittäjäkorotus	56.00	
Yhteensä:	559.98	
	Valtion verotus:	Kunnan verotus:
Tulot	31630.02	31630.02
Vähennykset	0.00	2751.45
Verotettava ansiotulo	31630.02	28878.57
Verot	1540.93	6552.28
Vähennykset veroista	1540.00	0.00
Verot vähennysten jälkeen	0.93	6552.28
Valtion veroista vähennettävät:		
Työtulovähennys (1540.00)	1540.00	

Pienosakeyhtiön osinko-opas

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO	2
OSAKEYHTIÖN JAKOKELPOISET VARAT	3
OSINGONJAON PÄÄTÖS	4
OSAKEYHTIÖN NETTOVARALLISUUS.....	6
OSAKKEEN MATEMAATTINEN ARVO	10
OSINGONJAON VEROTUS.....	12
PALKKAA VAI OSINKOA?	15

JOHDANTO

Tämä opas on suunnattu listaamattomien pienosakeyhtiöiden omistajayrittäjille, joilla on mahdollisuus nostaa osinkoa. Oppaassa käydään läpi osingonjakoon liittyvät olennaiset asiat, kuten miten osingonjakotilanteessa tulee menetellä, mikä on nettovarallisuus ja miten osingonsaajaa verotetaan.

Oppaassa käytetään kolmea esimerkkiyritystä, joiden tilinpäätöstietojen avulla havainnollistetaan teoriaa. Kaikki esimerkkiyritykset ovat pienosakeyhtiöitä, joiden osakkaat ovat omistajayrittäjiä. Yritys A:lla nettovarallisuus on noin 50 000 euroa, Yritys B:llä noin 130 000 euroa ja Yritys C:llä noin 1 790 000 euroa. Taulukoissa luvut on pyöristetty selkeyden vuoksi, mutta laskuissa käytetään tarkkoja lukuja.

Ensimmäisessä ja toisessa kappaleessa käydään läpi osingonjakoa edeltäviä tapahtumia, jakokelpoisten varojen selvittämistä sekä osingonjaon päätökseen liittyviä asioita. Kolmannessa ja neljännessä kappaleessa selvitetään, mikä on osakeyhtiön nettovarallisuus sekä osakkeen matemaattinen arvo. Loppuosassa perehdytään osakkaan saaman osingon verotukseen.

OSAKEYHTIÖN JAKOKELPOISET VARAT

Oma pääoma jaetaan sidottuun omaan pääomaan ja vapaaseen omaan pääomaan. Nimiensä mukaisesti sidottua omaa pääomaa ei lähtökohtaisesti jaeta osakkaille ja vapaata omaa pääomaa voidaan jakaa. Oman pääoman näkee taseen vastattavaa-puolelta.

Sidottua omaa pääomaa ovat osakepääoma, kirjanpitolain mukainen arvonorotusraho, käyvän arvon rahasto ja uudelleenarvostusraho. Lisäksi vanhan osakeyhtiölain aikana perustetut vararahasto sekä ylikurssirahasto ovat sidottua omaa pääomaa. Jokaisella osakeyhtiöllä on oltava osakepääoma, ja yksityisessä osakeyhtiössä sen vähimmäismäärä on nykyisin 2500 euroa.

Vapaa omaa pääomaa ovat sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto, yhtiöjärjestyksessä määrätty tai yhtiökokouksen päätöksellä perustetut rahastot sekä tilikauden ja edellisten tilikausien voitto. Vapaa oma pääoma vähenee, kun sitä jaetaan osakkaille tai kun yritys tuottaa tappiota.

SIDOTTU OMA PÄÄOMA

Osakepääoma
Arvonorotusraho
Käyvän arvon rahasto
Uudelleenarvostusraho
Vararahasto
Ylikurssirahasto

VAPAA OMA PÄÄOMA

SVOP-rahasto
Muut rahastot
Edellisten tilikausien voitto
Tilikauden voitto

Varojen jakamisen yhteydessä tulee ottaa huomioon niin sanotut tasetesti ja maksukykytesti. **Varoja ei saa jakaa, jos viimeksi vahvistetussa taseessa ei ole jakokelpoisia varoja tai osakeyhtiö on maksukyvytön tai varojen jako aiheuttaisi maksukyvyttömyyden.**

Vapaan oman pääoman saa käytännössä jakaa osakkaille kokonaan, mutta kannattaa kuitenkin varautua mahdollisiin tuleviin tappioihin, jottei omaa pääomaa menetetä. Jos oma pääoma on negatiivinen, tulee viipymättä tehdä rekisteri-ilmoitus oman pääoman menettämisestä kaupparekisteriin.

Tappio ei kuitenkaan välttämättä estä osingonjakoa. **Jos tappio vähennetään edellisten tilikausien voitoista ja vähentämisen jälkeen yrityksellä riittää vielä jakokelpoisia varoja, eikä maksukyky vaarannu, voidaan jakaa osinkoa.**

OSINGONJAON PÄÄTÖS

Kun tilikausi on päättynyt ja tilinpäätös valmistunut, hallitus kokoontuu ja hyväksyy tilinpäätöksen. Hallituksen kokouksessa tulee myös tehdä esitys yhtiökokoukselle siitä, miten taseen osoittama voitto tai tappio käsitellään. Hallitus voi ehdottaa esimerkiksi osan voittovaroista jakamista osinkona ja loppujen kirjaamista edellisten tilikausien voitto/tappio -tilille.

Hallituksen tulee ehdotuksessaan ottaa huomioon esimerkiksi erääntyvät velat, sillä varojenjakoa ei saa aiheuttaa maksukyvyttömyyttä.

Hallituksen ehdotus voitonjaosta käsitellään varsinaisessa yhtiökokouksessa, mikä pidetään mahdollisen tilintarkastuksen jälkeen. Varsinainen yhtiökokous tulee kuitenkin pitää viimeistään kuuden kuukauden kuluttua tilinpäätöksestä.

Varsinaisessa yhtiökokouksessa vahvistetaan tilinpäätös ja päätetään osingonjaosta.

Pienissä osakeyhtiöissä hallituksen kokous ja varsinainen yhtiökokous ovat usein kuitenkin samaan aikaan ja lähinnä yhden osakkaan muodollisuuksia.

Varojenjaon päätöksessä on mainittava, mitä varoja jaetaan ja kuinka paljon. Varoja voidaan jakaa esimerkiksi voittovaroista tai SVOP-rahastosta. Päätöksessä voidaan myös mainita, milloin varat ovat nostettavissa, mutta tämä ei ole pakollista. Jos nostoajankohtaa ei mainita, varat ovat nostettavissa heti yhtiökokouksen jälkeen.

Varojenjaon päätös tehdään useimmiten varsinaisessa yhtiökokouksessa, mutta voidaan myös pitää ylimääräisiä yhtiökokouksia ja **voitonjakopäätöksiä voi tehdä useampia saman tilikauden aikana.**

Varsinaisen yhtiökokouksen pöytäkirjan tiedot tulee lähettää verottajalle veroilmoituksen yhteydessä ja ylimääräisen yhtiökokouksen pöytäkirja on lähetettävä verottajalle kahden viikon kuluttua yhtiökokouksen päätöksestä välttyäkseen viivästysseuraamuksilta.

Seuraavalta sivulta löytyy esimerkki varsinaisen yhtiökokouksen pöytäkirjasta.

Yritys Oy
1234567-8

VARSINAINEN YHTIÖKOKOUS

Aika _____/____ 2018

Paikka Turku, yhtiön konttori

Läsnä Maija Meikäläinen, 55 osaketta ja 55 ääntä
Matti Meikäläinen, 45 osaketta ja 45 ääntä

Yhteensä 100 osaketta ja ääntä, eli yhtiön koko osakekanta

1) Kokouksen avaus

Kokouksen avasi toimitusjohtaja Maija Meikäläinen, joka toimi myös kokouksen puheenjohtajana. Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Matti Meikäläinen.

2) Laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Koska kokous oli kutsuttu koolle yhtiöjärjestyksen edellyttämällä tavalla, todettiin kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

3) Tilinpäätös 31.12.2017

Esitettiin tilinpäätös tilikaudelta 1.1.2017-31.12.2017 ja tilintarkastuskertomus.

4) Tilinpäätöksen vahvistus

Päätettiin vahvistaa tilinpäätös, joka osoittaa voittoa 70.536,26€. Hallituksen esityksen mukaisesti osinkoa jaetaan 500 eur/osake, eli yhteensä 50.000 euroa. Loput voitosta kirjataan edellisten tilikausien voittovarat- tilille.

5) Tili- ja vastuuvapauden myöntäminen

Päätettiin myöntää tili- ja vastuuvapaus yhtiön hallitukselle ja toimitusjohtajalle.

6) Kokouksen päättäminen

Koska muita asioita ei ollut, puheenjohtaja päätti kokouksen.

Allekirjoitukset

Maija Meikäläinen
puheenjohtaja

Matti Meikäläinen

OSAKEYHTIÖN NETTOVARALLISUUS

Osakeyhtiön nettovarallisuus määrää osingonjaon verokohtelun. **Nettovarallisuus lasketaan yksinkertaistettuna vähentämällä osakeyhtiön varoista sen velat, ja se on käytännössä yleensä sama kuin osakeyhtiön oma pääoma.** Varoja ovat taseen vastaavaa- puolen saldo ja velkaa on vastattavaa- puolen vieras pääoma. Nettovarallisuus lasketaan verovuotta edeltävän vuoden tilinpäätöksen taseen pohjalta.

ESIMERKKI

Yritys A jakaa osinkoa vuonna 2018. Nettovarallisuus lasketaan vuonna 2017 päättyneen tilikauden taseen pohjalta.

Alla on Yritys A:n tase ajalta 1.1.2017-31.12.2017.

Yritys A	
Tase 1.1.2017-31.12.2017	
VASTAAVAA	
PYSYVÄT VASTAAVAT	
Koneet ja kalusto	16 006
PYSYVÄT VASTAAVAT YHT.	16 006
VAIHTUVAT VASTAAVAT	
Saamiset	18 523
Rahat ja pankkisaamiset	38 754
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHT.	52 277
VASTAAVAA YHTEENSÄ	73 284
VASTATTAVAA	
OMA PÄÄOMA	
Osakepääoma	2 500
Muut rahastot	2 849
Edellisten tilikausien voitto	30 980
Tilikauden voitto	15 038
OMA PÄÄOMA YHT.	51 367
VIERAS PÄÄOMA	
Pitkäaikainen	12 982
Lyhytaikainen	8 935
VIERAS PÄÄOMA YHT.	21 917
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	73 284

Yritys A:n varat ovat 73 284 ja velat ovat 21 917. Näillä saadaan laskettua Yritys A:n nettovarallisuus.

$$\text{nettovarallisuus} = \text{varat} - \text{velat} = 73\,285 - 21\,917 = 51\,367$$

Yritys A:n nettovarallisuus on siis 51 367 euroa, eli sama kuin taseen vastattavaa- puolella punaisella korostettu oma pääoma.

Nettovarallisuus voi kuitenkin poiketa omasta pääomasta, jos varat tai velat on arvostettu verotuksessa ja kirjanpidossa eri tavalla. Jos yrityksellä on esimerkiksi sellaisia kiinteistöjä, rakennuksia, rakennelmia tai arvopapereita, joiden verotusarvo on suurempi kuin kirjanpitoarvo, käytetään nettovarallisuuslaskelmassa verotusarvoa.

ESIMERKKI

Yritys B:n nettovarallisuus poikkeaa omasta pääomasta, koska sen omistaman maapohjan ja rakennusten verotusarvo poikkeaa kirjanpidon arvosta.

Yritys B	
Tase 1.1.2017-31.12.2017	
VASTAAVAA	
PYSYVÄT VASTAAVAT	
Maa-alueet	17 495
Rakennukset	44 423
Koneet ja kalusto	2 364
PYSYVÄT VASTAAVAT YHT.	64 282
VAIHTUVAT VASTAAVAT	
Saamiset	4 670
Rahat ja pankkisaamiset	13 030
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHT.	17 700
VASTAAVAA YHTEENSÄ	81 982
VASTATTAVAA	
OMA PÄÄOMA	
Osakepääoma	2 523
Edellisten tilikausien voitto	27 890
Tilikauden voitto	15 281
OMA PÄÄOMA YHT.	45 694
VIERAS PÄÄOMA	
Pitkäaikainen	21 114
Lyhytaikainen	15 174

Taseessa punaisella korostettujen maa-alueiden ja rakennusten yhteenlaskettu arvo on 61 918 euroa. Alla on kuitenkin saman yrityksen vuoden 2017 päätös kiinteistöverotuksesta, jossa verotusarvo on yhteensä 147 313,53 euroa. Koska verotusarvo on kirjanpidon arvoa suurempi, käytetään nettovarallisuuden laskemisessa verotusarvoa.

PÄÄTÖS KIIITEISTÖVEROTUKSESTA 2017				24.02.2017	
[REDACTED]				Sivu 1	
Kiinteistön sijaintikunta: [REDACTED]					
Kiinteistötunnus: [REDACTED]					
Nimi tai osoite: [REDACTED]					
	Osuutenne	Vero-prosentti	Osuuttanne vastaava verotusarvo	kiinteistövero	
maapohja	1/1	0,95	18 589,50	176,60	
myymälärak.	1/1	0,95	125 326,37	1 190,60	
talousrakenn.	1/1	0,95	2 380,18	22,61	
talousrakenn.	1/1	0,95	1 017,48	9,67	
yhteensä			147 313,53	1 399,48	

Yritys B:llä onkin siis varallisuutta 167 378 euroa ja velkaa 36 288 euroa, joten nettovarallisuudeksi saadaan 131 089 euroa.

Kiinteistön verotusarvon näkee Verohallinnon lähettämstä

kiinteistöverotuspäätöksestä, mikä saapuu maaliskuussa. Päätös perustuu aina saman vuoden alun tilanteeseen, eli esimerkiksi 2018 maaliskuussa saatu kiinteistöverotuspäätös perustuu 1.1.2018 tilanteeseen. Kiinteistön verotusarvo kannattaa tarkistaa ja lähettää kirjanpitäjälle, sillä jos verotusarvo on suurempi kuin kirjanpidon arvo, nettovarallisuus onkin suurempi. Esimerkiksi vanhojen kiinteistöjen verotusarvot ovat usein suurempia kuin kirjanpitoarvot, sillä kirjanpidossa on ehditty tekemään paljon poistoja, jolloin kirjanpitoarvo pienenee.

Nettovarallisuuden pystyy tarkistamaan yhtiön viimeksi päättyneen tilikauden verotuspäätöksestä. Verotuspäätös voi kuitenkin tulla jopa 10 kuukautta tilikauden päättymisen jälkeen, joten sitä ei aina ole saatavilla, kun osinkoa päätetään jakaa. Verotuspäätös yhteisön tuloverosta tulee joko postissa tai sen löytää OmaVeron (www.vero.fi/omavero) postilaatikosta, jonne pääsee omilla pankkitunnuksilla tai Katso-tunnisteella, jos on yrityksessä nimenkirjoitusoikeus.

Osakkeen vertailuarvo ja matemaattinen arvo

	euroa
Matemaattista arvoa varten laskettu nettovarallisuus	1 808 715,39
Vertailuarvoa varten laskettu oikaistu nettovarallisuus	1 665 715,39
Osakkeen matemaattinen arvo	18 087,154
Osakkeen vertailuarvo	16 657,150

Yllä olevasta verotuspäätöksen osasta nähdään, miten nettovarallisuus on esitetty verotuspäätöksessä. Osinkoa jakaessa olennaiset kohdat ovat ”Matemaattista arvoa varten laskettu nettovarallisuus” sekä ”Osakkeen matemaattinen arvo”. Osakkeen vertailuarvoa käytetään esimerkiksi yrityksen sukupolvenvaihdostilanteessa.

Mitä suurempi on osakeyhtiön nettovarallisuus, sitä enemmän osakas voi saada kevyemmin verotettua osinkoa. Nettovarallisuutta kannattaa siis pyrkiä kasvattamaan. Nettovarallisuutta voi kasvattaa esimerkiksi jättämällä voittovaroja yhtiöön, sijoittamalla yritykseen uutta pääomaa tai vähentämällä osakaskohtaisia oikaisuja eli esimerkiksi maksamalla osakaslainan pois. Nettovarallisuuden kasvattaminen on kannattavaa ainakin siihen saakka, kun 1 875 000 euroa osakasta kohden. Suurempi nettovarallisuus ei tuota enää suurta verohyötyä. Näin suuri nettovarallisuus on kuitenkin harvinaista pienissä osakeyhtiöissä.

OSAKKEEN MATEMAATTINEN ARVO

Jos yrityksessä on vain yksi osakas, jonka omistus yhtiöstä on 100%, hänen osakkeiden yhteenlaskettu matemaattinen arvo on sama kuin yhtiön nettovarallisuus, eikä osakkeiden matemaattista arvoa tarvitse erikseen laskea. Jos kuitenkin yrityksessä on useampia osakkaita, heidän matemaattiset arvot tulee laskea. Yhden osakkeen matemaattinen arvo saadaan jakamalla nettovarallisuus niiden osakkeiden lukumäärällä, jotka eivät ole osakeyhtiön omistuksessa. Tämän jälkeen yhden osakkeen matemaattinen arvo kerrotaan osakkaan omistamien osakkeiden lukumäärällä, jolloin saadaan osakkaan omistamien osakkeiden yhteenlaskettu matemaattinen arvo.

ESIMERKKI

Yritys C:n nettovarallisuus on 1 788 593 euroa ja sillä on osakkeita 100 kappaletta.

$$\begin{aligned} \text{Osakkeen matemaattinen arvo} &= \frac{\text{nettovarallisuus}}{\text{osakkeiden lukumäärä}} \\ &= \frac{1\,788\,593}{100} = 17\,885,93 \end{aligned}$$

Yritys C:n matemaattinen arvo per osake on siis 17 885,93 euroa.

Yrityksellä on kaksi osakasta, joista Osakas X omistaa 69 osaketta.

$$\begin{aligned} \text{Osakas X:n osakkeiden matemaattinen arvo} &= \text{omistamien osakkeiden määrä} \times \text{osakkeen matemaattinen arvo} \\ &= 69 \times 17\,885,93 = 1\,234\,129,17 \end{aligned}$$

Matemaattiseen arvoon tulee tehdä osakaskohtainen oikaisu, jos osakkaalla on osakslaina tai hän on omistajayrittäjä, jolla on asuntoetu. Omistajayrittäjä on osakas, joka ei ole työsuhteessa eli toimii yhtiössä johtavassa asemassa ja omistaa yksin yli 30 % osakkeista tai perheensä kanssa yli 50% osakkeista.

Osakkaan omistamien osakkeiden matemaattisesta arvosta vähennetään asunnon arvo, jos osakas tai hänen perheensä on käyttänyt yhtiön asuntoa sinä vuonna, kun osakas saa osingon.

Osakslainan osalta matemaattisesta arvosta vähennetään se määrä osakslainasta, mikä näkyy samassa taseessa, mistä nettovarallisuus on laskettu. Osakslaina vähennetään, jos osakas omistaa yksin tai perheensä kanssa vähintään 10 % yhtiön osakkeista osingon nostettavissa olovuotta edeltävänä vuonna päättyneen tilikauden lopussa.

ESIMERKKI

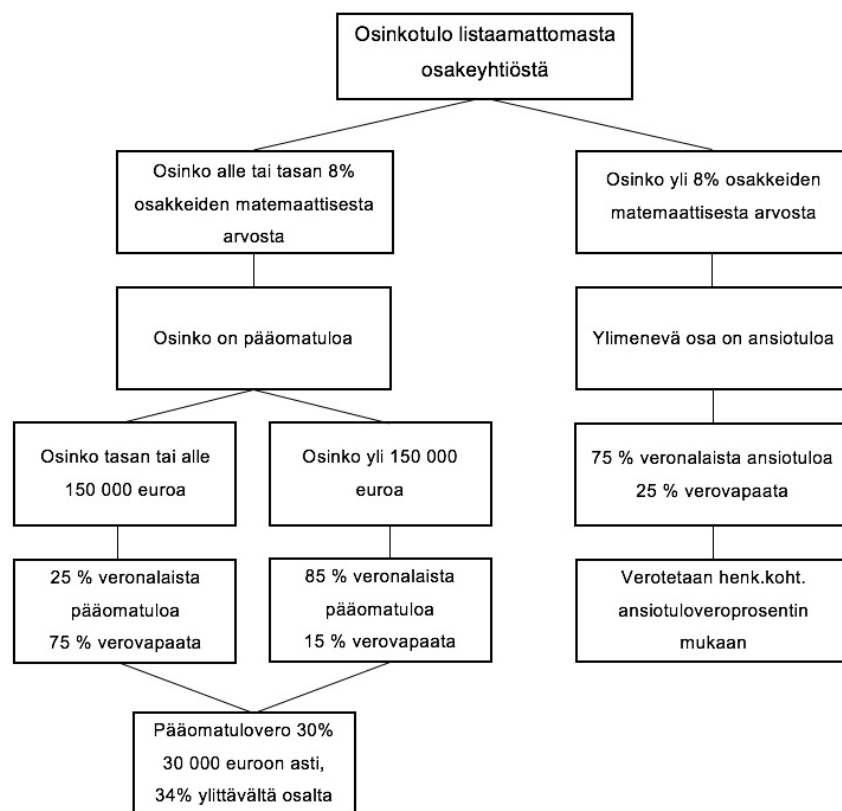
Yritys C:n osakas X:llä on 5 000 euron osakslaina. Hänen omistusosuutensa yhtiöstä on yli 10 prosenttia, joten osakslaina tulee vähentää osakkaan omistamien osakkeiden matemaattisesta arvosta.

$$\begin{aligned} & \textit{Osakkaan omistamien osakkeiden matemaattinen arvo} \\ & \quad - \textit{osakslainan määrä} = 1\,234\,129,17 - 5\,000 \\ & \quad = 1\,229\,129,45 \end{aligned}$$

OSINGONJAON VEROTUS

Osingonjakoon kohdistuu osittain kahdenkertainen verotus. Ennen osingonjakoa yritys on maksanut verotettavasta tulostaan 20 % yhteisövero ja osakasta verotetaan vielä toisen kerran saamastaan osingosta. Kahdenkertaista verotusta kuitenkin lievennetään jakamalla osinko pääomatulo-osinkoon ja ansiotulo-osinkoon.

Vielä vuonna 2013 pystyi nostamaan verovapaata osinkoa, mutta vuodesta 2014 lähtien osinko on vähintään 25% veronalaista pääomatuloa.

Osingosta verotetaan pääomatulona se määrä, joka vastaa kahdeksaa prosenttia osakkaan omistamien osakkeiden matemaattisesta arvosta. Tämän ylimenevä osa on ansiotulo-osinkoa.

Pääomatulo-osingosta veronalaista pääomatuloa on 25 % osingosta ja 75 % on verovapaata. Jos kuitenkin verovelvollisen saamien osinkojen määrä ylittää 150 000 euroa vuodessa, verotetaan ylittävältä osalta 85 % pääomatulona ja 15 % on verovapaata. Pääomatulosta verotetaan 30 % 30 000 euroon asti vuodessa ja sen ylittävältä osalta 34 %.

ESIMERKKI

Yritys A:n nettovarallisuus on 51 367 euroa ja yritys jakaa osinkoa 4 000 euroa. Koska yrityksellä on vain yksi osakas, hänen omistamien osakkeiden matemaattinen arvo on 51 367 euroa. Osakkeiden matemaattisesta arvosta kahdeksaa prosenttia vastaava määrä on 4 109 euroa. Koska 4 000 euron osinko on alle 8 % osakkeiden matemaattisesta arvosta, se verotetaan kokonaan pääomatulo-osinkona.

Koska osinko on alle 150 000 euroa, osingosta 25 % eli 1 000 euroa verotetaan pääomatulona. Osakkaalla ei ole verovuonna muita pääomatuloja, joten 1 000 eurosta verotetaan 30 % pääomatuloveroa, eli 300 euroa.

Jos osinko ylittää matemaattiselle arvolle lasketun kahdeksan prosentin vuotuisen tuoton, ylimenevästä osasta 75 % on veronalaista ansiotuloa ja 25 % verovapaata.

Osinko jaetaan tällöin siis kahteen osaan. Ansiotulo-osinko verotetaan progressiivisesti valtiontuloveroasteikon mukaan ja YEL-osakkaan ansiotulo-osingosta peritään myös kunnallisvero ja mahdollinen kirkollisvero, kuten muustakin ansiotulosta.

Jos osinko ylittää sekä 150 000 euron rajan että 8% osakkeiden matemaattisesta arvosta, 150 000 euron ylittävä osa verotetaan yhä pääomatulo-osinkona ja 8% osakkeiden matemaattisesta arvosta ylittävä osa verotetaan myös ansiotulona.

ESIMERKKI

Yritys C jakaa osinkoa 2 500 euroa per osake eli yhteensä 250 000 euroa.
Osakas X omistaa 69 osaketta, joten hän saa osinkoa 172 500 euroa.

	Veronalaista pääomatuloa	Veronalaista ansiotuloa	Verovapaata tuloa
Osingosta 150 000 veronalaista pääomatuloa 25% verovapaata pääomatuloa 75%	37500		112500
150 000 euron ylittävältä osalta (22500 euroa) 85% veronalaista pääomatuloa 25% verovapaata pääomatuloa	19125		5625
8% ylittävältä osalta (74 170 euroa) 75% veronalaista ansiotuloa 25% verovapaata ansiotuloa		55628	18543
Yhteensä	56625	55628	136668

Osakas X:lle syntyy veronalaista pääomatuloa 56 625 euroa, josta 30 000 eurosta verotetaan 30 % pääomatuloveroa ja sen ylittävistä osasta, eli 26 625 eurosta verotetaan 34 % pääomatuloveroa.

Osakkeiden matemaattisesta arvosta lasketun 8% ylittävistä osingon osasta syntyy 55 628 euroa veronalaista ansiotuloa, mikä verotetaan yrittäjän henkilökohtaisen ansiotuloveroprosentin mukaan.

Osakeyhtiön tulee tehdä osingosta 7,5 % ennakonpidätys, jos osakkaan saama osinko on enintään 150 000 euroa. Ennakonpidätys on 7,5% siksi, että enintään 150 000 euron pääomatulo-osinko on 25 -prosenttisesti pääomatuloa, jolloin sen veron määrä on osingosta 7,5 %. **Jos osakas kuitenkin saa verovuonna samalta osakeyhtiöltä osinkoa yli 150 000 euroa, ylittävän osan ennakonpidätys on 28 %.**

PALKKAA VAI OSINKOA?

Yksi tärkeimmistä verosuunnittelun keinoista on omistajayrittäjän palkan ja osingon suhteen optimointi. **Omaa ja yrityksen verotusta kannattaa aina katsoa kokonaisuutena ja etsiä sellaista palkan ja osingon suhdetta, missä kokonaisveroaste olisi pienin.**

Palkan ja osingon edullisuuden vertailussa on monia muuttujia, mitkä kannattaa ottaa huomioon. Esimerkiksi palkka ja sen sivukulut ovat yritykselle vähennyskelpoisia, kun taas osinko ei ole. Toisaalta, osinkoon ei liity sivukuluja. Vertailuun vaikuttaa myös suuresti yrityksen nettovarallisuus ja tulos sekä yrittäjän rahan tarve. Ennen vertailua kannattaa pohtia, miten paljon tarvitsee tuloja vuodessa.

Lähtökohtaisesti kannattaa nostaa sen verran palkkaa, että sen kokonaisverorasitus on 20 %. Alla olevasta taulukosta nähdään, että ensimmäisessä vaihtoehdossa yrittäjä ei nosta ollenkaan palkkaa, tällöin kokonaisveroaste on yhteisöveron vuoksi 20 %. Toisessa vaihtoehdossa yrittäjä nostaa palkkaa, mistä käteen jää 26 066 euroa ja kokonaisveroaste on tässäkin 20 %. Jos siis verojen maksamisesta haluaa itsekin jotain hyötyä, kannattaa säästää yritystä yhteisöverolta ja siirtää samalla verojen määrällä rahoja omaan taskuun.

	1	2
<i>Tulos ennen palkkaa</i>	32901	32901
<i>Palkka</i>	0	32620
<i>Sairausvakuutusmaksu</i>		281
<i>Tulos palkan jälkeen</i>	32901	0
<i>Yhteisövero</i>	6580	0
<i>Ansiotulovero</i>	0	6554
<i>Ansiotuloveroprosentti</i>		20 %
<i>Verot yhteensä</i>	6580	6554
<i>Kokonaisveroaste</i>	20 %	20 %
<i>Käteen</i>	0	26066

Osingon suhteen aiemmista laskelmista voidaan päätellä, että lähtökohtaisesti edullisinta on nostaa osinkona se määrä, mikä vastaa kahdeksaa prosenttia osakkeiden matemaattisesta arvosta ja on alle 150 000 euroa. Tällaisesta osingosta verotetaan vain 7,5 %.

Kaikille yrityksille ei ole olemassa yksiselitteistä ratkaisua, miten paljon kannattaisi nostaa palkkaa ja osinkoa. Tämän takia vertailu tulee aina tehdä tapauskohtaisesti.